

Cu vreo trei sferturi de veac în urmă, când lupta de clasă începuse să se întărească în lumea întreagă și lozincă „Proletari din toate țările, uniți-vă!” imprimase acestei lupte un caracter mondial, ziua de 1 Mai a fost aleasă ca zi de manifestare a solidarității internaționale a celor ce muncesc.

Decenii întregi, în ziua aceasta, proletarii și-au manifestat revendicările, și-au trecut în revistă forțele, organizând mari defilări publice și mitinguri inflăcărâte. Și tot decenii întregi, această zi de primăvară se termina, nelipsit, cu arestări, cu desfășurări de forțe polițienești, și de multe ori cu jertfe. Era un final care marca perfect regimurile de „libertate” capitaliste.

Cel mai prudent dintre potenții care guvernau, sau cel mai fricos, interziceau pur și simplu orice adunare în ziua de 1 Mai.

Din trecut, bilanțul acestei zile nu e un bilanț de bucurii. Dar e unul care a ținut treaz spiritul revoluționar de luptă al proletariatului de pretutindeni.

Această semnificație a zilei de 1 Mai, sărbătoarea internațională a celor ce muncesc, nu este nici azi perimată. Nu fac figură de profet dacă voi spune de pe acum că în „lumea liberă” s-au și luat măsuri de către guvernele „democratice” ca să se interzică orice manifestare de 1 Mai, să se umple cisternele tancurilor cu apă și rezervoarele cu gaze lacrimogene, ba chiar să se și distribuie câteva încărcătoare și câteva grenade de fiecare soldat sub arme, pentru ca astfel să se asigure tihna exploataților și buna lor digestie.

Iată însă că bucurându-se de marea eliberare pe care a adus-o Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, aproape un miliard de oameni de pe glob a schimbat ziua de 1 Mai în zi de bucurie și în serbare a victoriei proletare.

În această zi, popoarele eliberate de sub exploatare ies vesele în străzi și pe bulevarde, în piețele satelor și-n căminele culturale, pentru a-și sărbători renașterea lor, întâlnirea lor cu viața și cu bucuriile ei.

De an, milioane de oameni, din această parte a lumii cu adevărat libere, în care într-adevăr soarele răsare mai devreme și la propriu și la figurat, defilează cu entuziasm și elan nestăpinit, sărbătorindu-și victoria eliberării, ca și izbînzile muncii lor în anul libertății.

Acest 1 Mai 1960 este cu deosebire prilej de bucurie, dacă ne gândim la marile biruinți ale lagărului socialist în întreaga lume și în toate domeniile.

Înainte noastră, în această zi de 1 Mai 1960, stau două evenimente de o mare importanță: unul intern și altul extern, internațional.

Sîntem în preajma celui de al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, partidul care prin înțelepciunea conducerii sale ne dă în fiecare an prilejul de a sărbători ziua de 1 Mai cu o tot mai mare bucurie. Apropiatul Congres va trasa drumul sigur și luminos spre desăvîșirea construirii socialismului în patria noastră. În cinstea Congresului, la chemarea partidului, zi cu zi tot alte întreprinderi, ceea ce înseamnă, zi cu zi tot alte mii și mii de muncitori îșiiau angajamente care să depășească prevederile planificate de realizări și de economii. Aceste angajamente reprezintă un plus de efort al claselor muncitoare, pe care ele îl face cu bucurie, pentru a cinși partidul care ne conduce la victorie, spre un viitor fericit, socialist.

Pe plan extern, acest 1 Mai se va desfășura în preajma întâlnirii la nivel înalt ce va avea loc în cursul lunii, la Paris, întâlnire de care popoarele iubitoare de pace de pretutindeni își leagă mari speranțe.

Marele efort pe care Uniunea Sovietică l-a făcut de atîta ani pentru a crea premisele unei păci durabile în lume, vizitele tovarășului Hrușciov în Statele Unite ale Americii, în Franța, în țările din sud-estul Asiei, au creat între Est și Vest un nou climat.

1 Mai 1960 deschide porțile Primăverii spre un luminos orizont. Iată de ce alături de toate popoarele iubitoare de pace, poporul român îl sărbătorește cu un entuziasm și un elan deosebit.

Demostene Botez

TRĂIASCĂ 1 MAII

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Anul XVI

29 aprilie
1960

12 PAGINI,
1 LEU

17
(789)

TRENUL PRIETENIEI 1960

Peronul Gării de Nord respira în seara zilei de 25 aprilie atmosfera marilor plecări. Primul „Tren al prieteniei” din acest an, organizat de Consiliul General A.R.L.U.S. în colaborare cu O.N.T. „Carpați” era gata de drum, spre Uniunea Sovietică. Peste 300 de excursioniști s-au imbarcat în vagoane, și-au ocupat locurile în compartimente, așteptînd emoționat clipa plecării.

Cine sînt acești peste 300 de excursioniști? Pe culoarele vagoanelor se recunoșteau, după grai, participanți din toate colțurile țării. Se aflau în acest tren oameni de cele mai diferite profesii: muncitori frunțași din numeroase ramuri industriale, medici, ingineri, învățători și profesori. Iată-l pe strungarul frunțaș Mircea Mihălceanu, de la o in-

treprindere din Galați, autor a peste 100 de inovații. Trei dintre lucrările lui au fost publicate în editurile de specialitate. Mai este oare nevoie să-l întrebăm de ce s-a pornit în această călătorie, care-l va duce în țara unde tehnica modernă se află cu adevărat la loc de cinste?

În tren se afla de asemenea un grup compact de artiști de la Opera maghiară din Cluj. Pentru ei teatrele de operă și balet din Uniunea Sovietică sînt, desigur, țința principală a călătoriei.

Participanții au, firește, numeroase preocupări comune. Fiecare așteaptă cu emoție contactul nemijlocit cu arta și muzeele celebre din U.R.S.S., vizitarea stațiilor de metrou, vestite în toată lumea, contactul cu marile construc-

ții ale septenarului. Dar în afară de aceste preocupări comune, fiecare participant va stăruia asupra acelor aspecte care sînt mai apropiate de profesia și de înclinațiile sale. Viața economică, științifică și culturală a Uniunii Sovietice, bogată și multilaterală, oferă, fără îndoială, răspunsul cel mai indicat preocupărilor tuturor participanților.

Itinerariul și programul excursiei sînt deosebit de bogate. Din cele 2 săptămîni cît durează călătoria, 10 zile pline sînt consacrate vizitării orașelor: Moscova (28 aprilie-2 mai), Leningrad (3-6 mai) și Kiev (8 mai). La Moscova, turiștii vor avea posibilitatea să cunoască expoziția „Realizările economiei naționale a U.R.S.S.”, vor vizita Palatul armelor din Kremlin, Muzeul „V. I.

Lenin”, Galerile de artă „Tretiakov”, Universitatea „Lomonosov” etc. Leningradul le va deschide calea spre comorile vestitului „Ermitaj”, spre locurile istorice cum sînt de pildă Razlivul sau fortăreața Petru și Pavel. Kievul va oferi excursioniștilor prilejul de a vizita principalele monumente istorice și arhitecturale ale orașului: Universitatea „Taras Șevcenko”, Piața „Bogdan Hmelnițki”, Palatul Sovietelor.

„Moscova i-a primit pe turiștii romîni cu adierile proaspete ale primăverii. Nu numai orele, dar și zilele se scurg într-un ritm amețitor. Și a trecut doar atît de puțin timp de cînd am fost întîmpinați, în gări și la sosire în Moscova de numeroși oameni sovietici și de reprezentanți ai vieții obștești din Uniunea Sovietică, cu căldura sentimentelor frățești. Într-adevăr, timpul se măsoară acum cu alte unități decît cele obișnuite.

P. Granea

COLOCVIU DESPRE DRAMATURGIE

Pictorul N. N. Jukov acordând autografe

● Editura științifică de stat „Sovetskaja Enciklopedia”, în colaborare cu secția de istorie a Academiei de Științe a U.R.S.S., pregătește Enciclopedia istorică sovietică în 12 volume.

Enciclopedia va cuprinde 25.000 de articole, dintre care o treime referitoare la istoria popoarelor din U.R.S.S. Un loc important va fi acordat istoriei țărilor socialiste și statelor din Orient.

● În septembrie a.c. se împlinesc 600 de ani de la nașterea marelui pictor rus Andrei Rublev.

Conform unei hotărâri a Biroului Consiliului Mondial al Păcii evenimentul va fi sărbătorit în toată lumea. Ministerul Culturii al U.R.S.S. a și elaborat planul de pregătire și desfășurare a jubileului la Moscova și în celelalte orașe ale U.R.S.S. La 15 septembrie, la Teatrul din Kremlin va avea loc o ședință jubiliară, iar Academia de arte plastice a U.R.S.S. va organiza o sesiune științifică. Tot cu acest prilej, în sălile Galeriilor Tretiakov se va deschide o expoziție cu lucrările pictorului.

● Toată presa franceză se exprimă în termeni extrem de elogiosi despre spectacolele date la Paris de Ansamblul de cântece și dansuri al Armatei Sovietice.

„Ne-am așteptat la un spectacol foarte bun — a arătat un critic de artă — căci știam că rușii au un suflet pasionat și că dragostea pentru dans le-a intrat în sânge, dar nu ne-am așteptat la atita perfecțiune, mlădiere, neobișnuită vitalitate”. Ziarul „Combat” scrie: „Parisul a văzut ansambluri de balet din toate colțurile lumii, dar ceea ce ne-au prezentat soldații colonelului Alexandrov e unic în lume”.

● Înainte de a pleca în U.R.S.S., scriitorul italian Guido Piovene a declarat unui reporter de la „Unita” că intenționează să scrie mai întâi o suită de articole în legătură cu această vizită după care, până la sfârșitul anului, va termina și o carte. „Acord acestei cărți — a declarat Piovene — o mare însemnătate pentru întreaga mea activitate scriitoricească. Ea mă va ajuta să-mi definesc, să precizez — nu abstract, ci concret — multe gânduri și idei din ultimele mele cărți”.

● Într-una din cele mai mari săli de concert din Viena a avut loc recent o seară închinată operei lui Vladimir Maiakovski.

Această nouă acțiune de cunoaștere de către opinia publică austriacă a operei lui Maiakovski — a scris în „Volkstimme” Hugo Huppert, traducătorul în limba germană a poeziilor lui Maiakovski — a însemnat un eveniment important în viața culturală a țării.

● Recent, violonistul sovietic David Oistrach a dat un concert la Academia națională de muzică Santa Cecilia din Roma. Concertul s-a bucurat de mare succes.

„David Oistrach — a scris criticul muzical al ziarului „Tempo” — stăpânește la perfecție o vioară care te cucerește... Talentul lui de a exprima sentimente omenești din cele mai diverse epoci e uluitor”.

● Spectacolele date la Beirut, de colectivul Teatrului central de păpuși condus de Serghei Obrazțov se bucură de mare succes. Artiștii sovietici dau zilnic câte două reprezentații.

„Spectacolele acestui teatru — scrie influentul ziar „Orion” — cuceresc publicul prin frumusețea, fantazia și umorul lor. După cât se pare, în ce privește virtuozitatea n-au egal în lume. Într-un cuvânt, ele trebuie neapărat văzute”.

Pornind de la raportul lui A. Salinski, „Dramaturgia și contemporaneitatea”, s-a ajuns — în cadrul plenarei conducerii Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S., care s-a desfășurat recent — la dezbateră pasionantă a unui amplu și interesant cerc de probleme.

Sfera dramaturgiei în lumea contemporană și-a sporit dimensiunile, fiind solicitată nu numai de teatru, ci și de cinematograf și televiziune. Există necesitatea păstrării caracterului specific al fiecărui gen de manifestare a dramaturgiei, înlăturându-se prejudecata similitudinii depline a mijloacelor de expresie în orice cadru. Această situație determină îmbogățirea posibilităților de manifestare a dramaturgiei, odată cu apariția unor forme noi, distincte, raportate la micul sau marele ecran.

Discuții importante au loc de mai multă vreme în jurul definirii dramaturgiei contemporane a realismului socialist, pe o linie preponderent etică sau eroică. Realitatea dovedește că nu există în fond nici o contradicție între aceste tendințe.

E drept că unii, puțini, scriitori au înțeles greșit preocuparea etică, încercând s-o separe de izvorul ei firesc — colectivul, munca — și limitind-o, în mod cu totul arbitrar, la un om abstract. S-a ajuns, în aceste cazuri, la „o înțelegere rahtică a umanismului” (cum menționează raportorul).

Un contraargument concret îl aduce, de pildă, recenta și atât de apreciată piesă a lui Alexei Arbușov, „Poveste din Irkutsk”. Este evident că problematica etică ocupă un loc preponderent în această lucrare. Dar ea se naște aici firesc din tema muncii și a colectivității, devenind o expresie poetică semnificativă a laturilor esențiale ale vieții contemporane, ale societății comuniste.

Problematica etică, descinzând din tema muncii și a colectivității, se întinde în mod implicit cu linia eroică, atât de strălucit reprezentată în dramaturgia sovietică încă de la începuturile ei. Tonalitatea eroică, prin excelență proprie vremii revoluționare, rămâne una din trăsăturile caracteristice ale scrisului dramatic realist-socialist. Comunismul e de atâtea ori coincident cu eroismul, încât o piesă cu adevărat actuală nu poate face în nici un caz abstracție de una din dominantele caracterologice ale omului nou.

În această perspectivă, e fals să vorbim despre un exclusivism etic sau unul eroic.

Tematica muncii, a creației comuniste constituie un material poetic de o întindere nemărginită, susceptibil să genereze opere de mare valoare. Tocmai de aceea, fie că e vorba de drama psihologică sau romantică, fie că e vorba de piesa de moravuri sau de caracter, ele își trag izvorul din realitatea contemporană a comunismului, din poezia inegalabilă a muncii eliberate. În centrul tuturor acestor opere, diferite ca mod de exprimare, se găsește omul comunist, cu bogatul său univers spiritual, cu înalta sa lume etică.

Pentru a zugrăvi sugestiv pe acest nou și autentic erou al istoriei contemporane, pentru a surprinde în toată profunzimea sistemul de relații care îl leagă trainic, solidar, de tovarășii săi de muncă și viață, se cere o desăvârșită artă literară.

În această ordine de idei, nu e îngăduită înlocuirea detectării avizate a complexelor procese psihologice, a gândirii multilaterale, caracteristice omului sovietic, cu o simplă și neconvingătoare ilustrare a lor. În strinsă legătură cu aceasta, se cer combătute compozițiile banale, „amorfe”, neinteresante, ale pieselor, compoziții care nu corespund înfinit de bogatei și atât de interesantei lumi de idei a comunismului. Tot așa sînt de prisos lucrările dramatice care dau dovadă de „analfabetism emoțional” (cum îl numea Gorki), construite ca niște rudimentare și neartistice înșiruri de fapte.

Succesele incontestabile ale dramaturgiei sovietice din ultima vreme confirmă dezvoltarea ei strălucită, consecventă, pe linia admirabilelor tradiții ale lui Gorki, Maiakovski, ale dramei eroic-revoluționare. Forța emoțională a majorității pieselor scrise de curind, bogăția lor ideologică, varietatea modalităților de expresie, descinse din tulburătoarea realitate contemporană sovietică, ne îndreptătesc să așteptăm creații mereu mai importante, la înălțimea veacului de aur al comunismului.

Horia Deleanu

Nina Drobîșeva de la Teatrul tinerului spectator din Leningrad, în rolul Juliettei din piesa „Romeo și Julietta” de Shakespeare.

SEMNELE TIMPULUI

Galerii Tretiakov...

De obicei, și lucrul e ușor de înțeles, despre Galeria Tretiakov se vorbește la singular. Căci această mare colecție de artă plastică e unică în felul ei. Zilele trecute am întilnit totuși în presa sovietică pluralul pe care l-am preluat în titlul nostru și anume, inserat într-un context ce nu putea să treacă nebagat în seamă.

Deasupra a trei scrisori însoțite de un comentariu redacțional, un titlu pe mai multe coloane arăta că „E nevoie de „Galerii Tretiakov” în școli”. Dar să vedem mai degrabă ce-a făcut ziarul să ajungă la această încheiere!

„Ne place foarte mult pictura” — scria un grup de comsomoliști din școala medie Abai, raionul Denghizskî, regiunea Guriev. „Am dori să organizăm expoziții care să facă cunoscuți școlărilor și celorlalți locuitori ai satului nostru pe cei mai mari artiști plastici ruși și sovietici”.

„Ne plac grozav de mult tablourile și am hotărît să înființăm în școală o galerie de artă” — scria și un grup de elevi ai școlii medii „Nekrasov” din orașul Djambul, R. S. S. Kazahă.

Iar docentul M. Perșovskî din orașul Kurgan explică: „Acum 15 ani, Kurganul era un mic centru raional. Astăzi, Kurganul este un oraș industrial care se dezvoltă rapid, un centru regional cu 150.000 de locuitori. Are două institute de învățămînt superior, câteva institute tehnice, teatru, filarmonică, școală de muzică, universitate de cultură etc... Nu e greu de înțeles în ce măsură au crescut cerințele locuitorilor orașului”.

Ațit elevii de școală medie cit și docentul universitar subliniau, însă, că în calea năzuințelor lor se interpune un obstacol pe care-l doresc cit mai grabnic înlăturat: insuficientul tiraj al cărților și reproducerilor de artă. Și ziarul le dădea perfectă dreptate, observînd că e un paradox ilogic acela că, pe de o parte, selea de cunoaștere a tineretului a crescut atât de mult, iar pe de alta cărțile de artă sînt tipărite de edituri în tiraje prea reduse.

O mică problemă, firește, a marilor realități sovietice. În care arta devine într-o măsură din ce în ce mai mare un component al vieții de fiecare zi a omului și unde ceea ce în societatea capitalistă ține de domeniul superflu-ului se include în nevoile traiului cotidian.

O mică problemă, dar meritînd a fi relevată tocmai pentru că poate fi socotită o problemă.

D. H.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei;
pe un an 40 lei.

Sărbătoarea Azerbaidjanului

Străvechiul meu pământ, cărunțul meu pământ
A-ninerii cu 40 de ani..

Cîntecul acesta, creat de un așuga — poet popular azerbaidjan — răsună azi de la un capăt la altul al țării de la poarta Orientului: la 28 aprilie, Azerbaidjanul a sărbătorit 40 de ani de la instaurarea puterii sovietice în republică și de la crearea Partidului Comunist din Azerbaidjan.

Azerbaidjanului i se mai spune Țara focului veșnic. Această denumire poetică are un sens propriu și simbolic. În uriașele depozite subpămîntene ale gollului Apșeron se ascunde izvorul veșnic al focului — petrolul.

Dar sensul poetice denumiri de „Țară a focului veșnic”, este mai cuprinzător: de-a lungul veacurilor pământul Azerbaidjanului a fost trecut prin foc și sabie, dar întotdeauna, ca legendara pasăre Phoenix, a renăscut din cenușă.

Marele Octombrie, cu suflul său proaspăt, înnoitor, a schimbat din temelii viața poporului.

În aceste zile poporul azerbaidjan face cu mîndrie bilanțul realizărilor sale în cei 40 de ani de putere sovietică.

„Întreaga țară este bucuroasă și mîndră de remarcabilele voastre succese și de faptele voastre, deoarece ele constituie o mare contribuție la cauza construcției comuniste, cauza noastră comună” a spus N. S. Hrușciiov în cuvîntul său la sesiunea jubiliară a Sovietului Suprem al R. S. S. Azerbaidjane, care s-a deschis la 25 aprilie la Baku.

Cuvintele conducătorului Statului Sovietic au fost primite ca un dar scump de poporul azerbaidjan, cu prielejul sărbătorii sale.

Lumini la Baku, capitala R.S.S. Azerbaidjan

Coordonatele unui plan măreț

Scrisul enigmatic al Sfinxului a simbolizat pentru nenumărate generații de oameni nepuțința de a desluși căile viitorului. Cu cât se accelera mersul istoriei, parea chiar că incertitudinile oamenilor trebuiau să sporească. În epoca capitalismului muribund, nesiguranța zilei de mîine a devenit una din componentele fundamentale ale vieții oamenilor simpli. Singura preziviu-ne științifică posibilă în capitalism, este aceea că oamenii muncii sînt și rîmîn condamnați să fie purtați pe valurile fluctuațiilor conjuncturale.

De-abia după instaurarea puterii sovietice, după ce au fost făcuți primii pași în direcția construirii socialismului, în 1923, V.I. Lenin a arătat că s-a ivit prilejul, destul de rar în istorie, de a se stabili sorocul necesar pentru înlăptuirea unor schimbări sociale fundamentale, de a se întrevadea limpede țelurile ce pot fi atinse într-un termen mai scurt și cele pentru a căror înlăptuire sînt necesare termene mult mai lungi.

Lui V. I. Lenin îi aparține nu numai ideea necesității planurilor de perspectivă, ci și inițiativa elaborării practice a primului plan sovietic de perspectivă, a planului G.O.E.L.R.O. Desigur, acest plan, de mult înlăptuit, era departe de a fi atât de cuprinzător ca planurile actuale. El a creat însă o tradiție și o metodă care sînt mereu valorificate de Partidul Comunist al Uniunii Sovietice. Congresul al XX-lea al P.C.U.S. a luat hotărîrea de a se trece la pregătirea planului de perspectivă al construirii comunismului. Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. a conceput directivele planului septenal ca o parte integrantă a planului de perspectivă. Unele precizări asupra țelurilor de mare amploare ale acestui plan au fost făcute de N.S. Hrușciiov în cursul convorbirii ce a avut-o cu sindicaliștii francezi, cu prilejul recente sale vizite în Franța. N.S. Hrușciiov a arătat printre altele, că în U.R.S.S. este în curs de elaborare un plan de dezvoltare a economiei pentru o perioadă de aproximativ 20 de ani. „Presupunem, a spus N.S. Hrușciiov, că în decurs de 20 de ani, vom depăși, probabil, de vreo două ori Statele Unite ale Americii în ce privește volumul producției”.

Complexitatea unui asemenea plan de perspectivă provine din aceea că el trebuie să cuprindă

toate momentele principale ale reproducției socialiste. În elaborarea planului trebuie să se țină seama nu numai de dezvoltarea forțelor de producție, ci și de dosăvirșirea relațiilor de producție. Cu alte cuvinte, este vorba de a se determina nu numai principalii indicatori ai dezvoltării economiei, ci și căile rezolvării problemelor social-economice.

După cum arată G. Sorokin în articolul „Construcția comunismului și planificarea de perspectivă”, publicat în nr. 5/1960 al revistei „Komunist” nu totul poate fi tradus în limbajul cifrelor și sarcinilor. Nu pot fi prevăzute date calendaristice pentru desfășurarea procesului dispariției statului, pentru statomnicirea atitudinii comuniste față de muncă. Totuși, se pot stabili programe de înlăptuire a unei întregi serii de sarcini economico-sociale. Se pot, astfel, prevedea termene și mijloace pentru transformarea muncii agricole într-o varietate a muncii industriale, pentru socializarea în continuare a producției colhoznice (prin sporirea fondurilor indivizibile ale colhozurilor, prin construirea unor întreprinderi colhoznice și intercolhoznice cu ajutorul fondurilor statului etc.). Se pot prevedea căi și mijloace pentru ștergerea treptată a principalelor deosebiri între oamenii muncii fizice și oamenii muncii intelectuale și aceasta nu numai prin ridicarea nivelului cultural și profesional al muncitorilor pînă la nivelul personalului tehnico-ingineresc, ci și prin desăvirșirea proceselor tehnologice în așa măsură încît să dispară orice fel de munci fizice grele iar munca în fabrici să devină o muncă de supraveghere și control a mecanismelor și agregatelor automatizate.

Complexitatea planului de perspectivă mai provine și din aceea că el trebuie să prevadă nu numai folosirea în practică a actualului nivel al științei și tehnicii, ci principalele căi de dezvoltare a științei și tehnicii. Chiar și în elaborarea planului septenal s-a ținut seama, de exemplu, de tendințele actuale ale dezvoltării tehnice în domeniul combustibililor. Felul cum se schimbă tabloul viitorului în legătură cu folosirea cuceririlor tehnicii se vede chiar din acest singur exemplu. Economia ce se obține prin schimbarea proporțiilor dintre combustibilii solizi și combustibilii lichizi și gazeși

este evaluată, pentru perioada septenlului, la 125 miliarde ruble, sumă care acoperă în întregime marile investiții ce se fac pentru dezvoltarea industriei chimice.

În afară de aceste schimbări fundamentale ce se produc în proporțiile dintre diferitele ramuri de producție sub influența dezvoltării științei și tehnicii, în perspectivă sînt și importante schimbări de ordin social sub influența aceluiași factor. Se ridică, astfel, problema raportului dintre numărul muncitorilor direct productivi și a celor ocupați în sfera neproductivă, problema însușirii a două sau mai multe calificări profesionale, pentru a se face față cu succes schimbărilor rapide ce intervin în aparatul de producție.

În aceeași ordine de idei, mai trebuie ținut seama de perspectivele ce le deschide reutilizarea tehnică a producției și agriculturii. S-a calculat că marelui volum de investiții prevăzute de planul septenal va îngădui să se reinnoiască aproximativ jumătate din actualele fonduri de bază ale economiei sovietice. Reutilizarea acestei economii va face, desigur, progrese și mai mari în cadrul planului de perspectivă. Numai acest singur fapt constituie o adevărată revoluție tehnică.

Se cunoaște însemnătatea ce revine factorului timp în înlăptuirea planurilor curente și de perspectivă ale Uniunii Sovietice. Atît planul septenal, cît și planul de perspectivă acordă și vor acorda o însemnătate la fel de mare și factorului spațiu. Teritoriul imens al Uniunii Sovietice, concentrarea unor însemnate resurse naturale în regiunile din răsăritul țării, impun o astfel de repartizare a fondurilor de investiții care să asigure o cit mai deplină valorificare a ținuturilor nesfirșite dintre Urali și Oceanul Pacific. Planul septenal prevede ca peste 40 la sută din fondurile ce vor fi investite pînă în 1962 să fie destinate regiunilor răsăritene. Este neîndoielnic că și planul de perspectivă va continua să asigure accelerarea dezvoltării regiunilor răsăritene ale Uniunii Sovietice.

Planul de perspectivă al construirii comunismului va fi astfel un plan al unui nemaivăzut progres economic și cultural, planul atingerii celui mai înalt nivel de trai din lume.

Ion Manu

Premiile Lenin

În cursul săptămîinii trecute au fost acordate în U.R.S.S. Premiile Lenin pe anul 1960, în domeniile științei, tehnicii și culturii, eveniment de mare importanță atît în viața științifică a Uniunii Sovietice, cît și pe plan mondial.

Fiecare din lucrările distinse cu Premiul Lenin, contribuie la dezvoltarea științei și culturii și în același timp la înlăptuirea nobilului țel al construirii comunismului în U.R.S.S.

În aceste rînduri ne propunem să ne referim la acordarea premiilor în domeniul științelor naturii, deși o atenție tot așa de mare merită și premiile acordate în tehnică, artă și literatură.

Mai întii citeva cuvinte despre premiile acordate în biologie și medicină.

Lucrarea „Microbiologia marină (a straturilor profunde)” — de Anatoli Kriss aduce o contribuție esențială în cunoașterea biologiei apelor marine la mari adîncimi. Autorul a reușit să aducă noi date referitoare la compoziția specifică, viteza de înmulțire a bacteriilor și cunoașterea microorganismelor răspîndite în apa mărilor și oceanelor.

Eminenții medici și chirurghi sovietici: A. A. Vișnevski, P. A. Kuprianov, E. N. Meșalkin și B. V. Petrovski au fost distinși pentru lucrările lor remarcabile în domeniul chirurgiei inimii și a marilor vase sangvine. Ei au reușit să creeze metode terapeutice pentru 12 tipuri diferite de operații. Prin contribuția adusă de acest colectiv s-a dezvoltat chirurgia cardio-vasculară. Metoda lor s-a răspîndit în diferite centre, numeroși bolnavi fiind vindecați.

Premiile Lenin din acest an încununază mari succese obținute de oamenii de știință sovietici în domeniul fizicii.

Printre cei premiați se află S. N. Vernov — membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., A. E. Ciudakov — doctor în științe fizico-matematice, N. V. Pușkov și S. S. Dolghinov — cercetători, pentru descoperirea și cercetarea zonei exterioare de radiație a Pămîntului. S. N. Vernov și A. E. Ciudakov au elaborat tabloul general al repartiției particulelor cu sarcină electrică a spațiului cosmic. Fizicienii Pușkov și Dolghinov au reușit să elaboreze aparatura necesară pentru aceste cercetări și au efectuat măsurarea cîmpurilor magnetice de radiație a Pămîntului, demonstrînd existența unor curenți electrici în afara ionosferei.

În fizica atomică, savanții sovietici au continuat serîa marilor descoperiri din anii precedenți. Pentru realizările în domeniul fizicii reactoarelor nucleare cu neutroni rapizi s-a decernat Premiul Lenin cercetătorilor științifici A. I. Leipunski, O. D. Kozacikovski, I. I. Bondarenko și L. N. Usaciiov. Pe baza teoriei elaborate și a cercetărilor experimentale efectuate, acești savanți au reușit să rezolve problema științifică a reproducției lîngite a combustibilului nuclear, concomitent cu obținerea de energie electrică cu un înalt coeficient de acțiune.

O mare realizare în domeniul fizicii experimentale o reprezintă lucrările academicianului V. A. Fok, în domeniul teoriei cuantice a cîmpului, pentru care i s-a acordat Premiul Lenin. Metodele sale au intrat în știință și sînt folosite cu succes în diferite domenii ale fizicii cuantice.

Se știe că fizica și tehnica sînt puse azi în fața problemelor stabilității mișcării, care au o mare importanță teoretică și practică. Pentru realizările obținute în această problemă, a primit Premiul Lenin N. G. Cetaev — care a elaborat un nou procedeu ce permite rezolvarea unui mare număr de probleme ale stabilității mișcării corpului solid.

Un colectiv format din S. D. Ponomariov, V. S. Biderman, K. K. Liharev, N. N. Malinin, V. I. Fiodosiev și V. M. Makușin au elaborat lucrarea (în 3 volume) „Calculul de rezistență în construcții de mașini”, care generalizează uriașa experiență în construcțiile de mașini a Uniunii Sovietice.

Una din cele mai importante realizări în teoria modernă a reglării și comenzii automate a fost obținută de I. Z. Tipkin, distins cu Premiul Lenin pentru lucrările sale în domeniul teoriei sistemelor automate cu impuls și releu. Lucrările acestui învățat sînt folosite pe larg în cercetarea științifică și în institutele de proiectare ce se ocupă de elaborarea unor noi sisteme automate.

Această scurtă trecere în revistă a realizărilor ce au fost distinse cu Premiul Lenin pe anul 1960 arată gradul de dezvoltare a științei și tehnicii sovietice și capacitatea ei de a rezolva cele mai diferite și importante probleme ale științei din epoca noastră.

Sutele de mii de oameni ai științei, ingineri și inovatori, întregul popor sovietic, ca și opinia publică internațională, privesc cu admirație aceste realizări, care contribuie la dezvoltarea științei și tehnicii sovietice, la progresul științei pe plan mondial.

acad. Șt. Milcu

Liolka

Furtuna mocni cit mocni și se dezlănțuî simbătă seara, după baie.

— Uite ce-ți spun eu, băiete. Nu-ți mai ascunde le-nea după unul și după altul. Luni vii la mine și-ți faci formele de angajare — inceptu vorba Kuzma Ivanovici, plecând capul ca un taur infuriat.

Nikita se încruntă și-și plecă și el capul. O bucată de vreme se infruntară așa, în tăcere, gata-gata să se ia în coarne. Kuzminișna simți primejdia și se grăbi cu cina, dar Kuzma Ivanovici îi prinse șiretlicul.

— Stai mamă! Hotărîrea mea e neclintită. Lasă-l să răspundă.

Nikita plecă capul și mai tare, încît moțul îi acoperi cu totul ochii. Răspunse încăpăținat că nu merge la mină.

Dacă Nikita ar fi putut, i-ar fi explicat lui taică-său că a îndrăgît forajul, că a și învățat cite ceva din ale meseriei și că n-are rost să se angajeze vremelnic la mină: pe urmă taică-său n-are să l mai lase să plece și are să-l batiocorească iar cu porecla de posăre călătoare. Dar Nikita nu putea să exalce toate astea, iar Kuzma Ivanovici crezu că băiatul disprețuiește meseria de miner și se simți adînc rănit. Unul zise o vorbă, altul alta — și gata cearta! Incepură să zbiere amîndoi. Nikita știuse întotdeauna de frica lui tată-său, dar de data asta își pierdu cumpătul și-i strigă în față că dacă-i pare rău de bucată de piine pe care i-o dă, el se duce să se angajeze ca hamal, și o să aibă și o leafă mai bună.

— Da, da! — țipă Kuzma Ivanovici. — Înhaitează-te iar cu Motka! Te-a răzbit dorul!

Motka, vechi prieten cu Nikita, era un bețivan fără pereche; dat afară de peste tot, se angajase în cele din urmă ca hamal.

— Ivanici! șopti rugătoare Kuzminișna. — Poate că mai așteptăm totuși puțin...

— Ai încîntat-o pe maică-ta? — răcni Kuzma Ivanovici la băiat, ca să nu țiepe la nevastă-sa. — Te-ai milogit? De două luni aștept — mi-ajunge! E prea mare ca să-l mai întreținem noi. N-am să-l las eu să-mi terfelească numele! Și să-mi dea deaoba ai amestecat-o pe mamă-ta în treburile astea. Te-ai folosit de slăbiciunea ei de mîiere!

În toul scandalului, cînd coarda era întinsă la maximum, în prag se ivi o fetiță cu o telearamă.

Toți amuțisă. Kuzminișna desfăcu cu degete tremurătoare hirtia împăturită: totdeauna o speriau telearamele astea, aștepta parcă să-i vestească o nenorocire. Multă vreme se chinui să înțeleagă ce scrie pe panglicile înguste de hirtie.

— Vine nu știu cine... Nu înțeleg...

Kuzma Ivanovici luă telegrama, miji ochii și depărtă hirtia ca să poată citi textul mărunt. Deodată pufni în ris și-i aruncă telegrama lui Nikita.

— Na, întimpină-ți logodnica! Da'nu zău, de ce nu s-ar însura? Om serios, stă pe picioarele lui, momentul e numai, bun pentru însurătoare!

...Se lumina de ziua Picla fumurie se bulucea deasupra șinelor de oțel care străluceau după ploaie. Peronul era pustiu. Zgomotul trenului se auzea slab în depărtare și se apropia încet, parcă fără nici un chef. Nikita urmărea indispus luminile depărtate care străpungeau ceața. Toată noaptea se perpelise fără să poată găsi o ieșire: ce să facă cu Liolka? Un lucru știa precis — ocașă nu o poate duce!

De odată se simți învăluit de aburul cald și parcă îmbărbătător al locomotivei. Ferestrele vagoanelor defilău pe dinaintea lui. — ferestre adormite, fără nici o față îndărătul sticlei aburite. Frinele scrișniră, trenul se oprî, și drept în față lui, de parcă ar fi știut unde are să o aștepte. Nikita o văzu pe Liolka pe ultima treaptă a vagonului: cu fața imbujorată, cu părul vilvoi, cu ochi vioi de spiriduș. Bucuria bătu la poarta inimii lui ca într-o tobă, și inima răspunse cu un sunet sărbătorec, plin.

O primî în brațele întinse, o cuprinse cu valiză cu tot și simți zvîcnetul trupului ei, prospețimea obrazilor mîngiați de vînt, căldura gingașă a buzelor. Așa zbrîlîtă cum era, minjîtă de funingine pe față, cit îi era de dragă, cit îi părea de minunată! Chiar și venirea ei necugetată ținea așa mult de Liolka, încît nu puteai să o condamni și i se păru curios că încă acum o jumătate de minut mai era supărat pe dînsa. „Liol-ka, Liol-ka, Liol-ka!” — strigau bătaile inimii lui.

Să o iei de mina asta micuță, să o duci ocașă pînă cînd indoielile n-au apucat încă să întunece fericirea solemnă, să o arăți părinților așa cum este de la drum, dezordonată, și să le spui mindru: uite, asta e nevasta mea, faceți ce vreți, eu nu mă despart de dînsa! Vor putea ei rămîne nepăsători, vor putea să nu înțeleagă că ei doi nu pot unul fără altul, că nu se pot despărți?

Dar Nikita stătea, o stringea în brațe și-i săruta pleoapele cu gene tremurătoare și templele reci.

Trenul plecă și în față lor se deschise cîmpul nesfirșit; pe peron, aproape de tot, un flăcăiandru moțat, ungător de vagoane, se uita la el uimit și vesel.

— Bună dimineața! — îi spuse Liolka și rîse așa de fericită că băiatul rîse și el și dădu din cap: ce țîe și cu dragostea asta!

Nikita luă în sfîrșit valiza și o duse pe Liolka în clădirea gării. Se așezară tăcuți pe o bancă lustruită de atingerea atîtor corpuri omenești.

— Să mai stăm puțin — spuse Liolka după ce se așezară. — Să mai stăm.

Fragment din romanul „Alții nu merită să trăiești”

Nici ea nu dormise toată noaptea, presimțind par-că ce o așteaptă aici și nu voia să se gîndească la nimic și se simțea tare obosită de atîta încordare lăun-trică.

Ceva mai incolo vinzătoarea de la bufet, somno-roasă, aranja pe tejghea faianțe cu salată orientală și cirnați. Ingrijitoarea rînduia zgomotos scaunele, în-tindea fețele de masă.

— Mi-e foame — spuse Liolka.

— Să mincăm, — se bucură Nikita.

Abia la masă, după ce bufetiera le servi salată și ceai cu piine cu unt, Nikita își dădu seama că nu-i ajung banii: în ultima vreme Kuzma Ivanovici nu-i mai dădea deloc. Un sentiment copleșitor de umilîntă îl făcu pe Nikita să-și plece capul tînr. Liolka minca cu poftă, dinții ei puternici sclipeau. Nikita văzu strun-găreața mică, care-i plăcea atîta, și strălucirea strên-gărească a ochilor, și zîmbetul care îi stăruia pe față în timp ce minca, în timp ce sorbea ceaiul. Și nu se mai simți amărit.

— E cam sărac bărbatu-tău — glumi Nikita. — N-ai prea nimerit-o.

— În schimb sînt eu bogată: am luat leafa — răspunse Liolka obosită și inceptu să-l descoase unde s-ar putea aranja la slujbă, unde este direcția lucrări-

lor de foraj. Iar Nikita se gîndi rușinat că demult ar fi trebuit să se intereseze de direcția asta, în loc să se certe cu taică-său.

Încă nu era tirziu. Să plătească cu ajutorul Liolkăi și să o ducă ocașă așa cum este, zbrîlîtă și minjîtă de funingine de la tren! Increderea adîncă în fericire dădea atîta lumină biruitoare obrazului ei bronzat, cu nas cîrn!

Dar Liolka simțise parcă frămîntarea lui Nikita. Ochii ei larg deschiși se întunecară.

— Ei, și unde ai de gînd să mă duci acum, scimate mire?

Nikita tăcea, cu capul plecat.

— M-ai chemat și acum mă lași în voia soartei? — întrebă Liolka cu un ris amar. Dar îndată îl trase de ciuf și scoase din buzunar, cu un aer solemn, o bucată de hirtie.

— Uite, Anna Feodorovna mi-a dat o adresă de locuință. Nu mă pierd eu, Nikita, n-avea grijă!

— Eu ziceam să mergem la noi, — spuse Nikita nesigur.

— La vo-i! — lungi Liolka — mai bine spune-mi ce-i la tine acasă.

În clipa asta tot mai credea nestrămutat că va în-vinge toate piedicile.

— Parcă n-ai ști cum judecă bătrîni?

— De unde să știu? Eu am avut de-aface cu tinerii! Il tachina, străduindu-se să l înveselească, dar simțea cum din cauza expresiei lui posomorite, buna ei dispoziție dispărea picătură cu picătură.

Dacă ar putea fi și el așa de sigur ca dînsa, dacă i-ar putea convinge pe bătrîni! Dar Nikita mai vedea încă în fața ochilor chipul miniat al tatălui său care a avut atîtea de tras de pe urma lui, și pe mama sa șoptind printre lacrimi: „De ce așa degrabă? Să fi pregătit totul pe indelete!” Dar cum dracu să pre-gătești totul pe indelete dacă dimineața vine Liolka? Dacă a și venit?

Liolka înțelese în cele din urmă tulburarea lui și se supără.

— Hai să mergem să căutăm adresa aceea. Nu țîe teamă să mă conduci?

— Nu mai vorbi prostii! — se răsti Nikita.

Se simțise cumplit de umilit cînd Liolka plătiese consumația pentru amîndoi. Același simțămînt îl în-cercă și acum, cînd fata îl lăsă în stradă și intră în casă dînd mindră capul pe spate. Îi venea să intre în pămînt de rușine! A insistat să vină iar acum o lasă să se descurce singură...

Liolka ieși repede cu fața din nou luminată de fericire. Îl chemă pe Nikita în hol, îl îmbrățișă și îl sărută grăbită. În semiobscuritatea încăperii ochii ei strălucneau triumfători.

— Acum mă duc să fac baie. Apoi am să dau o raită prin magazine, să cumpăr cite ceva. Tu vino să mă iei la prînz. Se aranjează toate, Nikita, n-avea grijă!

Nikita plecă îmbărbătător și nu văzu cum se stinge lumina din ochii ei.

— De ce nu ți-ai adus mindra? — întrebă Kuzma Ivanovici la ceai. Și eu care m-am bărbierit, mi-am pus cravata...

Da, se bărbierise și-și pusese cravata, dar avea o privire rea, batjocoritoare.

— Am invitat-o la prînz la noi, — spuse Nikita cu dezinvoltură.

La ora 12 Nikita se duse după Liolka — și nu o recunoscu. Tulburată de visurile neimplinite și de tea-ma crescîndă, Liolka folosisese ceasurile de așteptare pentru a lua înfățișare de „logodnică adevărată”. Cumpărase la magazinul universal o pălărie de fetru verde, prima în viața ei. Pălăria îi acoperea fruntea curată și-i stringea părul răsfirat, care-i dădea un aer atît de mindru și independent. La coafor îi pensară și îi vopsiră sprincenele. Își cumpărase de asemenea o fustă strîmtă, cu nasturi și o poșetă cu cataromă strălucitoare. Așa cum arăta, nu mai era Liolka. Părea sfidătoare și în același timp nenorocită.

— Ei, ce zic bătrîni? — întrebă ea în tramvai.

Să o fi incurajat, să-i fi spus că bătrîni o așteapta cu dragă inimă! Dar Nikita nu putu. Cu o dezinvoltură prost simulată o duse în casă și o prezentă pă-rinților. Tatăl o primi posomorit, iar mama se foia de cola-cola privindu-și pe furîș musafira; pe Liolka o ofensă privirea aceasta. Își scoase pardesiul, dar rămase cu pălăria pe cap.

— N-am venit pentru multă vreme — spuse ea cu buzele țuguiate.

— Așa — mormăi Kuzma Ivanovici. — Am auzit că ai lucrat într-o expediție geologică. Ești în concediu sau ai plecat definitiv? Și ce ai de gînd să faci: ră-mii aici sau te aranjezi în altă expediție?

Liolkăi îi veni să strige că n-are de ce să se aranjeze, fiindcă a venit la bărbatu-său, iar cit privește expedițiile — ar primi-o oriunde cu dragă inimă, — numai să vrea ea. Așa ar fi trebuit să spună și atunci de sub pălăria verde ar fi privit Liolkă cea adevărată. Dar Liolka o făcu pe mindra. Smerit, cu buzele țuguiate, răspunse că ar vrea să rămîie în oraș, într-un „centru cultural”, fiindcă nu e prea ușor pen-tru o fată să locuiască în corturi și să fie mereu pe drumuri. Spuse asta și-l privi dușmănos pe Nikita, care parcă amuțise.

Se lăsă o liniște apăsătoare.

— Scoate-ți pălăria, de ce stai ca la străini — spuse Kuzminișna, care suferea pentru băiatul ei. — Acum e gata masa.

O clipă se simți atrasă spre dînsa, o clipă își recăpătă chipul ei adevărat, de fată sensibilă. Dar Kuzma Ivanovici tuși supărat și adevărata Liolka dispăru sub pălărie.

— Vă mulțumesc, nu vă deranjați — răspunseră buzele țuguiate.

— Probabil că ai aici prieteni sau rude? — întrebă Kuzma Ivanovici punînd astfel cruce invitației la masă.

Liolka se aprinse. Inseamnă că Nikita nu le-a spus nimic, inseamnă că n-a suflat o vorbă că vine la ei? Pălăria îi stringea capul ca un cerc de fier. Borul îi cădea în ochi. Oftă adînc și văzu că fusta ei de gală se ridicase descoperindu-i genunchii mici, cu ciorapi de mătase cumpărați tot azi și că Kuzma Ivanovici o privește dezaprobator. Fusta era strîmtă și ca să o tragă în jos ar fi trebuit să se ridice, dar Liolka simțea că nu poate. Stătea tîntuită, pierdută, și numai în adîncul sufletului începea să fiarbă o minie aprigă, pe care căuta s-o înăbușe.

— Am niște cunoscute la care am tras — spuse ea răstit. Oamenii cumsecade. M-am aranjat la ei și cu masa. Iar de lucru imi găsesc eu.

Pentru a-i veni în ajutor, Kuzminișna o întrebă cum e cu specialitatea de colector.

— E o meserie bună — observă Kuzma Ivanovici. — Se poate învăța într-o lună, nu?

Se poate, cum să nu. Numai că mulți învață, dar puțini devin colectorii adevărați. Totul nu este învățatura, ci dragostea și conștiințiozitatea cu care te apuci de o treabă. Dar cum să spui toate acestea unor oa-meni indiferenți?

Pe Nikita îl răzbi în sfîrșit.

— Liolka era cel mai bun colector din expediție — spuse el tăios. — Toți o chemau, se certau pentru dînsa.

Dar Kuzma Ivanovici îl pironi cu o privire batjoco-ritoare și Nikita tăcu iar multă vreme.

— Atunci ai făcut rău că ai plecat, — spuse Kuzma Ivanovici. — Omul nu trebuie să renunțe la meseria lui. Cit despre centrele culturale, sînt tineri care trăsesc în centre culturale și în afară de petreceri și băutură, nu mai știu altceva. Cultura se cîștigă prin muncă.

Să fie o aluzie?

— Vreau să învăț — ingînă Liolka.

— Asta-i bine — aprobă rece Kuzma Ivanovici. — Un om fără învățatură nu se poate scoti om. Înainte muncitorii nu puteau învăța, dar acum numai trin-

(Continuare în pag. 10-a)

Cel mai bătrîn colhoznic din U.R.S.S.: Mahmud Eivazov, care a împlinit 150 de ani.

Ca să trăim peste 100 de ani...

La Moscova a avut loc recent o consfătuire științifică neobișnuită. Tema consfătuirii: cauzele longevității prelungite. Participanți: membrii diferitelor expediții științifice medicale care au studiat fenomenul în diferite regiuni ale Uniunii Sovietice. Expedițiile au studiat cauzele longevității prelungite în Transcaucazia, în ținuturile siberiene și în Extremul orient, în Ucraina, R.S.S. Moldovenească și în Republicile Baltice.

Rezultatele cercetărilor au fost obiectul unor interesante comunicări. S-a constatat, astfel, că numărul cel mai mare de oameni în vîrstă de peste 100 de ani se află în Abhazia. Aici natura însăși pare să favorizeze longevitatea. Abhazia beneficiază de mult soare și alimentația locuitorilor include foarte multe fructe.

Dar participanții la consfătuire au arătat că nu numai acești factori naturali favorizează vîrstă lungă. Unii dintre ei au arătat că, în această direcție, acționează ceea ce se numește „călărea fizică a organismului”. În Siberia, de pildă, unde trăiesc de asemenea foarte mulți oameni cu un număr respectabil de ani, condițiile naturale sînt cu totul diferite de cele din Abha-

zia. Aici matusalemii se întîlnesc mai ales printre oamenii care, în tot timpul anului, înnoată în apele Baikalului, fac schi și sînt mari amatori de turism.

Comunicările privitoare la R.S.S. Ucraineană și R.S.S. Moldovenească au semnalat că și în aceste regiuni se află un mare număr de oameni ajunși la o vîrstă înaintată. La Institutul „A. Bogomolei” din Kiev există o cartotecă cu numele a peste 11.000 de longevivi, dintre care peste 1.000 au trecut de 100 de ani. Prezintă interes constatarea că în fiecare regiune din R.S.S. Ucraineană există aproape același număr de longevivi. La aceștia, fenomenele de îmbătrînire încep la o vîrstă înaintată, în medie la 70 de ani. Unii nu încărונesc nici la 90 de ani, iar vîzul și auzul le sînt normale.

Cel mai mulți dintre participanții la discuții și-au exprimat părerea că longevitatea prelungită este o urmare a activității de muncă neîntreruptă, desfășurată în condițiile grijii față de om și a nivelului de trai în continuă creștere, caracteristice societății sovietice. Astfel a fost citat exemplul centenarului Rasulov, dintr-un colhoz din Buhara de meserie fierar. Rasulov s-a născut în 1846 și este tată a 4 fiu și are peste 30 de nepoți și strănepoți. Munca l-a prelungit viața lui Rasulov.

Aceasta a și fost, de altfel, concluzia principală a consfătuirii: munca prelungește viața oamenilor.

Semiconductorii în slujba medicinei

Electrotermometrul universal, construit la uzina de aparate și instrumente medicale din Kazan, este un aparat confecționat din material plastic, care îl ajută pe medic la stabilirea diagnosticului. Cu ajutorul lui se poate măsura temperatura mușchilor și a organelor interne inclusiv a inimii. Elementul semiconductor folosit în construcția termometrului înregistrează oscilațiile de temperatură ale organismului. Este suficient să plimbi aparatul pe pielea capului pentru a determina focarul unui eventual proces nociv existent în creier. În trecut, pentru stabilirea unui asemenea diagnostic era necesară deschiderea cutiei craniene.

Un proiect cutezător al eroului din „De parte de Moscova”:

MAGISTRALA DE APĂ TRANSIBERIANĂ

- Un plan demn de imaginația lui Jules Verne
- Distanța dintre Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific se va scurta cu 6.000 de km.
- Uriașe avantaje economice

Care dintre cititorii romanului lui Vasili Ajaev „De parte de Moscova” îl va putea uita vreodată pe inginerul Beridze? Întocmai evenimentelor principale și celorlalți eroi din memorabila povestire a construcției conductei petrolifere din ținutul înghețului veșnic, energicul și mereu optimistul inginer gruzin Beridze nu este o ficțiune literară. Un reporter de la „Literaturnia gazeta”, E. Strogova, a avut recent curiozitatea să-l cunoască „de visu” pe cutezătorul erou al nordului siberian, care a inspirat una dintre operele literare emoționante ale epocii noastre. Și l-a găsit pe un șantier din departata Siberie. Aceeași privire neastîmpărată, juvenilă, același barbișon ascuțit, același zîmbet luminos, în ciuda celor aproape două decenii scurse de la împlinirea cărții. Da, inginerul Grigori Davidovici Ciheidze — căci acesta este adevăratul nume al memorabilului prototip literar creat de Ajaev — este un erou real. Biografia acestui pionier temerar, venit în Siberia de pe meleagurile însorite ale Gruziei, este străbătută de nenumăratele construcții născute din planurile sale sau sub conducerea sa, pe întinderile nesfîrșite ale nordului siberian și ale Orientului îndepărtat. „Hipnotizat” de mirajul nebănuit al Nordului, acest tipic temperament „meridional” a înălțat zeci de poduri peste capricioasele ape siberiene, în cursul construcției căii ferate transpolare, care pornește de la gara Cium, pe linia Moscova-Vorkuta, prin lanțul muntos Polearnii-Ural, spre Salehard, pînă în Labitnanghi, localitate situată pe malurile fluviului Obi. Palpitanta biografie a acestui constructor al socialismului, poate fi urmărită numai „pe teren” sau, cel puțin, în fața hărții.

Așadar, inginerul Ciheidze trăiește. Și acum în anii înaripați ai septenarului, imaginația lui febrilă făurește un nou plan gigantic.

Exprimat în puține cuvinte, planul inginerului sovietic urmărește să scurteze calea maritimă de Nord de la Arhanghelsk sau Murmansk pînă la Vladivostok cu aproape 3.000 de kilometri, adică de două ori, și să prelungească perioada de navigație de 1,5 ori. În felul acesta, s-ar reduce cu circa 6.000 de kilometri și lungul traseu de navigație de la Londra, Hamburg și alte porturi europene spre porturile Oceanului Pacific, spre Japonia și China, drum care astăzi trece prin Canalul Suez.

Cum poate căpăta viață acest plan? Urmărindu-i liniamentele pe harta Siberiei, am vedea că traseul căii noi de apă transiberiene trece prin strîmtorile Karskie Vorota și Vilkiți, spre golful Tiksi și în loc să se continue prin strîmtorile Dmitri Laptev spre strîmtorile Behring și golful Providenței cotește brusce spre gurile fluviului Lena, cu apele sale calde, urcă pe cursul său pînă la confluența cu fluviul Aldan, apoi urmînd cursul acestuia, pătrunde în riul Maia, iar de aici în Severnii Uii, afluentul Maiei. De aici traseul va străpunge îndrăzneț lanțul munților Djugdjur, răzbătînd în marea Obotsk, la nord de localitatea Aian, Curba lină, desenată pe hartă, taie un grandios triunghi sprijinit pe trei puncte: golful Tiksi, promotoriul Dejnev și localitatea Aian. Fără

să mai treacă prin Marea Siberiei de Est și Marea Ciukotsk, încătușate în tot cursul anului de masive sloiuri de gheață, precum și prin strîmtorile Behring și Marea Behring, navele de pe noua magistrală maritimă de nord vor naviga pe latura a treia, cea mai mică, a acestui triunghi spre Oceanul Pacific.

Chiar cu sumare cunoștințe de geometrie, dacă privești harta îți dai seama ce uriașă economie de timp, spațiu și forță reprezintă noua cale maritimă preconizată de Ciheidze. Iar dacă ne lăsăm pradă visării, cum face de pildă Daniel Wight, profesor la Universitatea din California care propune să se încălzească cu ajutorul unor centrale atomo-electrice curenții maritimi care vin în Oceanul Înghețat prin strîmtorile Behring, s-ar putea ca într-un viitor nu prea îndepărtat noua cale maritimă să concureze, ca durată a perioadei de navigație, cu Canalul Suez.

Grigori Davidovici Ciheidze, erou tipic al unei epoci în care se înfăptuiesc „visurile absurde” ale amaniștilor din veacurile trecute, nu este un utopist. Ideea căii de apă transiberiene s-a plămădit în mintea sa de mult, încă din vremea cînd, tînăr inginer hidrotehnician, abia făcea cunoștință cu „tainele” Nordului siberian. După ani de elaborare teoretică, această îndrăzneț idee s-a cristalizat acum definitiv, cu toate detaliile constructive. Soluția celei mai grele probleme a viitoarei construcții a fost aceea referitoare la complexul de trecători din noua cale de apă. Să se sape în munții Djugdjur un tunel de apă? Dar tehnica mondială nu cunoaște pînă astăzi asemenea construcții fabuloase. Celebrul tunel de la Marsilia pentru vase maritime are o lungime de circa 7 kilometri, pe cînd aici muntele ar trebui străpuns pe o distanță de 58 de kilometri. În locul acestui tunel, a cărui realizare ar necesita timp și eforturi incalculabile, Ciheidze propune construirea unui canal deschis, aruncîndu-se în aer o întreagă culme din lanțul munților Djugdjur.

Pentru rezolvarea problemei complexului de trecători, Ciheidze a elaborat șase variante diferite. Inițial inginerul prevăzuse construcții gigantice: un tunel cu diametrul de 35 metri pentru navele de ocean, ascensoare cu apă care să poată ridica în 10 minute la înălțimi uriașe nave lungi de 180 metri și cîntărind ate 20.000 tone. Dar s-a oprit la soluția cea mai economică, aceea a unui canal care să deschidă o feroastră largă spre răsărit, reducînd astfel cu cel puțin 30 la sută prețul de cost al construcției.

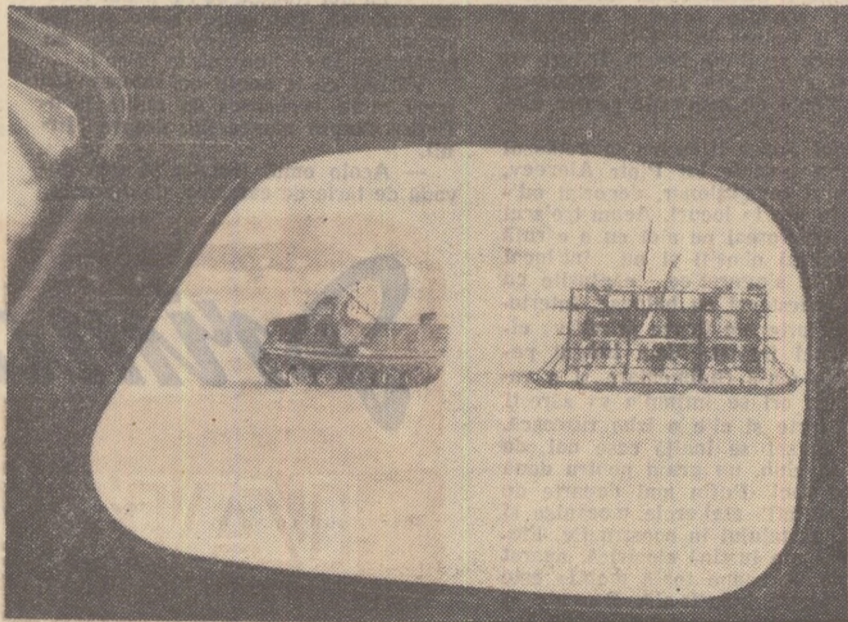
Conform prevederilor planului, într-o primă etapă, lucrările de construcție, vor cuprinde un drum navigabil pentru nave fluviale cu pescaj de pînă la 3,5 metri și o hidrocentrală pe fluviul Aldan, funcționînd parțial; o a doua etapă este prevăzută pentru o perioadă mai îndepărtată, cînd centralele vor funcționa cu toată capacitatea, iar calea de apă va fi adîncită în asemenea măsură, încît vor putea naviga și nave maritime cu un pescaj de 7 metri.

Inginerul Ciheidze a revăzut vechile lucrări și calcule privitoare la construcția Canalelor Panama și Suez. La vremea lor, aceste canale erau socotite adevărate minuni ale tehnicii. Pentru construcția canalului Panama s-au săpat 190 de milioane metri cubi de pămînt. La Canalul de Suez au lucrat 36.000 de săpători care au efectuat o muncă cu adevărat „egipteană” căci, pe vremea aceea erau încă foarte puține mașini. Lucrătorii terasieri au săpat totuși 75.000.000 metri cubi de pămînt.

Pe traseul transiberianului de apă, lucrările terasiere vor depăși de două ori cele efectuate la construirea Canalului Panama. Numai în munții Djugdjur vor fi dinamitate zeci de milioane de tone de rocă stîncoasă. În condițiile tehnicii sovietice, acestea sînt însă probleme obișnuite.

Lungimea în linie dreaptă a noii magistrale de apă transiberiene Tiksi-Marea Obotsk va fi de 2.700—2.800 kilometri. Cu două sau trei decenii în urmă, gigantul plan al inginerului Ciheidze ar fi părut de domeniu fantasticului, plămădit de imaginația unui nou Jules Verne. Dar în mărcața epocă a construirii comunismului, epoca cuceririlor cosmice și a energiei atomice puse în slujba fericirii omului, îndrăznețul „vis” al acestui pionier al Nordului siberian poate deveni, o nouă și uluitoare înfăptuire a științei și tehnicii sovietice.

Emil Suter

Peisaj pōlar 1960.

Un pasionat explorator al taigalei iakute: geologul G. Gusev

Reportaj de NIKOLAI VAGNER

Că nezii spun că e mai bine să vezi o dată decât să auzi de o sută de ori. Am cunoscut Iakuția nu numai din povestirile altora. Am lucrat acolo pe vremea primului cinc. anal. Fusesem numit în funcția de economist pe lângă baza de cercetări a Academiei de Științe, ce funcționa în acest ținut. Studiam bugetele familiilor de țărani, economia diferitelor raioane, felul de viață al localnicilor, particularitățile etnografice ale regiunii. Am avut atunci ocazia să observ cum mijleau primele mișcări ale vieții noi, sovietice.

Și iată-mă din nou în Iakuția. Odiñoară, după o călătorie interminabilă ajungeam la Iakutsk la bordul unui mic vapor, nu tocmai arătos. Acum, distanța e parcursă numai în câteva ore, pe calea aerului. Extremul nord este astăzi tot mai aproape. Un întreg oraș a răsărit în preajma aerodromului din Iakutsk, unde aterizează zilnic avioane din Moscova, Aldan, Irkutsk, Krasnoïarsk, Bulun, Tixi. De o parte și de alta a străzii principale a orașului se înalță clădiri cu mai multe etaje. Înalt se credea că terenul veșnic înghețat nu poate suporta decât case cu un etaj, căci temelile clădirilor mai înalte începeau să se afunde, iar pereții crăpau. Dar inginerii sovietici au început să construiască case pe piloni. Grinzile din beton armat, cu un „săbo” lat la capătul de jos, sînt împinse adînc în straturile înghețate ale terenului, care rămîn așa și în timpul verii.

Iarna, gerurile ajung aici pînă la minus 60 de grade, făcînd literalmente să crape pietrele. La o asemenea temperatură ar însemna să crave însuși și pereții caselor, făcîndu-le de nelocuit. Pentru a evita această calamitate, constructorii folosesc metode eficiente.

Orașul, cu casele sale zăgrăvite în tonuri vii, cu străzile pavate cu birne, cu clădirea strălucitor de albă a Operei și cea de un roșu intens a cinematografului central, are un aspect plăcut.

*

Regiunea Tatta este socotită patria poezilor. Ea și-a dobîndit de mult celebritatea, fiind socotită centrul folclorului iakut. Natura însăși și-a dat concursul la dezvoltarea simțului poetic al locuitorilor regiunii: nesfîrșite-

le întinderi de stepă, lacurile, pădurile de mesteceni, arbuștii cu frunzișul de un verde crud primăvara și de un roșu aprins toamna; adîncă tăcere a serilor, aerul proaspăt, întăritor al dimineților; iurtele răzlete răsărite la poalele dealurilor; petele pitorești ale turmelor, punctînd stepa pînă departe, la linia orizontului.

Cu cîteva decenii în urmă, pitorești ținuturi ale Tattei se aflau foarte departe de centrele lumii civilizate. Așa încît nu fără motiv transformase țarismul această regiune într-o sfîrșită „închisoare fără gratii”. Mil de kilometri îi despărțeau pe deportații politici de familiile, de prietenii lor, de lupta căreia îi închinaseră viața.

În drumul nostru vestigiile trecutului sînt din ce în ce mai rare. Boul de tracțiune a devenit și aici un anacronism. Iată unul în fața noastră. Pășește majestuos, trăgînd alene un car vechi încărcat cu bidoane de lapte. În căruța șade un bătrîn, ivit parcă și el din vremurile de demul; murmură un cîntec tăgănat, în care este fără îndoială vorba despre stepa fără de sfîrșit pe care o străbate, sau despre bidoanele pe care le transportă la un centru de preparare a untului, căci un poet găsește pretutîndeni surse de inspirație. Din partea opusă sosește în goană o bicicletă: o fată cu obraji arămiți trece pe lângă noi ca o nălucă. Cavetele batcului multicolor și costele lungi și negre ca smoala îi futură în bătaia vîntului. Cînd trece pe lângă bătrîn, îi face cu mîna și rîde. Fata are cu siguranță al e subiecte de inspirație pentru cîntecetele ei.

Primul popas îl facem în colhozul ce poartă numele lui Piotr Alexeev, cunoscutul revoluționar, deportat odînoară în acele locuri. Acum trezeci de ani călătoreai pe aici cu o căruță trasă de cai obosiți și nu întîlneai decât lupte sîngurate, căptușite cu pămînt amestecat cu bălegar. Interiorul unei lupte era foarte primitiv: cîteva bănci înșirate de-a lungul pereților, o masă rudimentară și o vatră. Arare ori se întimpla să zărești printre iurte și cîte o izbă rusească. Acum, în sat se înalță case noi, de lemn, un club, un grajd pentru două sute de vaci. Pușin mai departe de centru se află atelerele mecanice și clădirea spitalului în construcție. Fiecare casă are lumină electrică, aparat de radio. Aproape toată mobila este de fabricație industrială. Din n eci o casă nu lipsește însă tradiționalul bufet vopsit în culori aprinse. Bici-

tele sînt foarte răspîndite prin partea locului, începînd cu cele cu trei roate, pentru copii. Conducerea colhozului are legătură telefonică directă cu centrul raional. Locuința Iakutului s-a adaptat cerințelor civilizației moderne. Iar orizontul său s-a lărgit nemăsurat de mult.

Satul Itik-Kel este centrul raional. În limba Iakută, numele acestui sat înseamnă „lacul sfînt”. Marele lac din preajmă dă multă bătaie de cap localnicilor. Toată lumea nu vorbește acum decât despre digul în construcție, destinat să împiedice acumularea de aluviuni nisipoase. La lucrările de îndiguire la parte întreg orașul, cu mic cu mare, așa cum s-a întîmplat și la construcția spitalului. În discuțiile cu cel din Itik-Kel, am auzit pomenindu-se de multe ori numele chirurgului Dmitri Brizgalev, care pare să se bucure într-adevăr de o popularitate deosebită în întreaga Iakuție. „E un chirurg de prima clasă”, ținea flecare să mă informeze. Așa încît prima mea vizită, îndată după sosirea în sat, a fost la spital. L-am găsit pe Brizgalev în cabinetul său. E un om potrivit de statură, voinic, cu privirea deschisă, cu vorba tăgănată. Felul său de a se purta, de a asculta și de a-și privi interlocutorul denotă un spirit de observație cu totul neobișnuit. Dmitri Brizgalev este originar din Iakuția centrală. În timp ce discutăm despre cerințele și despre particularitățile unui spital sătesc, privirea mi s-a oprit întîmplător asupra mîinii sale, ce se sprijinea pe birou. Am observat atunci că renumitului chirurg îi lipsesc trei degete.

L-am rugat să-mi vorbească de pre viața lui. Și-a făcut studiile la Institutul de medicină din Kazan pe care l-a absolvit în 1942. A luptat pe front pînă în 1945, a fost rănit. Îi ascultam povestirea calmă, îi priveam mina mutilată și mă gîndeam la ceea ce mi se relatase despre strălucitele sale operații. Chirurgul Dmitri Brizgalev este și el un frate al aviatorului Meresiev!

*

Am ajuns la Muhtu pe o ploaie torențială. Altfel, această localitate e de pe malul fluviului Lena era doar un sătuc neînsemnat. Astăzi, Muhtu este un adevărat oraș și un important nod de cale ferată. De aci se ramifică linia de transport spre exploatarea diamantifere, spre Mirnii, primul orașel al diamantelor. Pe marea cale fluvială a Lenei, sosesc zilnic aici mari încărcături de mărfuri alimentare, articole de uz curent, utilaj pentru uzina de aglomerare a minereurilor. De la Muhtu mărfurile pornesc spre Mirnii. În curînd va începe și construcția portului fluvial.

Am fost cazați într-un mic vagon, amenajat special pentru cei ce vin în deplasare. Vagonului i se spune „hotel”. E un mic vagon de campanie, vopsit în verde, cu roți de cauciuc, lung de vreo zece metri și împărțit în două compartimente. Masa e împodobită cu flori de cîmp, albe și portocalii. Samovarul e acoperit cu un șervețel alb. Ania, gazda noastră ne servește ceaiul dimineața și seara. Cu ultimul avion a sosit de la Mirnii o funcționară a serviciului de aprovizionare, căreia toată lumea îi spune pe bună dreptate „frumoasa Elena”. De mai bine de o săptămînă s-au comandat la Muhtu flori și plante de ornament pentru cantina din Mirnii. Florile au rămas însă în magazia aerodromului, căci pe o asemenea vreme nu e posibil să fie transportate.

— Ce ghinion cu ploaia asta! se vaită tuturor „frumoasa Elena”. Dacă mi se vestește florile?

Ploaia are însă și avantajele ei: după trei zile, locuitorii micului vagon devin cunoștințe bune, își împărtășesc gîndurile, preocupările.

— La noi trebuie să fie acum treabă serioasă, îmi spune unul din tovarășii de vagon, care aștepta cu nerăbdare să se întorcă la Mirnii.

Văzînd că îl ascult cu interes, începe să-mi vorbească cu multă însuflețire despre munca lui, despre Mirnii.

— Acolo omul trebuie să dea dovadă de tărie de caracter, de dirzenie,

de răbdare. Cînd au venit primele eșaloane de muncitori nu erau încă locuințe pentru toată lumea. Mulți dormeau în corturi. Și asta pe un ger de șalceci de grade! În ciuda neajunsurilor, stația de aglomerare a fost construită în numai cîteva luni. Știi, nu există o rocă mai dură ca diamantul. Numele pionierilor ar fi trebuit să fie gravate în primele diamante extrase la Mirnii, pentru a întra astfel în istoria țării. Se pot scrie romane întregi despre acești oameni!

Nu-mi puteam lua ochii de la însuflețitul povestitor. E un om scund, înțesat, cu înfățișare de mongol. Privirea pătrunzătoare a ochilor lui de culoarea agatei întunecate pare să-l cerceteze pînă în străfundurile sufletului pe interlocutor. Mîinile sale mari și vinjoase dovedesc că a muncit mult în viață, și știe să prelungească munca și omul. De altfel e îndrăgostit de oameni. Nu mi-a spus unde s-a născut, dar știu că e siberian. Îl cheamă Platon Platonovici. Timp de șapte-sprezece ani a lucrat în minele de aur ale Amurului, iar din aceștia doisprezece în subteran. A lucrat și în minele din Aldan și din Ural. La Muhtu se află în calitate de delegat sindical.

— Vă caută cineva, Platon Platonovici, interveni Ania, întrerupîndu-ne discuția. Sînt niște tineri. Vor să vă vorbească.

— Spune-le să intre.

— Se cam jenează, răspunse surzînd Ania.

— Nu-i nimic, poștește-l înăuntru.

Ania leși. În liniștea ce se așternu în încăpere, începu să se audă ropotul ploii în geamuri și glasul binevoitor al gazdei.

— Vin tocmai din Sverdlovsk ne informează Ania încă de la ușă, făcînd loc oaspeților.

Erau foarte tineri. În semiobscuritatea vagonului aveau aerul unor adolescenți care au crescut prea repede. Și erau foarte timizi.

— Vă rugăm să ne scuzați... îndrăzni să spună unul din ei. Poate că vă deranjăm... Știi, hoinăream prin oraș și cineva ne-a spus că șefii cel mari de la Mirnii sînt la „hotel”. Atunci ne-am hotărît să venim aici.

— Șefii au plecat cu avionul încă de acum zece zile — le răspunse Platon Platonovici. Spuneți-ne nouă ce ați vrea să știți?

— Am vrea să plecăm cît mai repede la Mirnii — spuse unul din băieți.

— Sîntem blocați aici — adăugă tovarășul lui, și după voce ne-am dat seama că e o fată.

— Luați loc, îi invită Platon Platonovici. Dar tinerii vizitatori rămăseră în picioare. Fata și-a scos gluga impermeabilului de pe care șiroia apa. Părul cîniepui îi încadra acum fruntea bronzată. Avea ochi vii și o bărbie voluntară, ușor proeminentă.

— Ce am putea face pentru voi?

— Am vrea să știm dacă e posibil s-o pornim pe jos.

— La Mirnii? Nu există nici un drum în acest anotimp, spuse cu căldură în glas Platon Platonovici. Dar cine sînteiți voi?

— Geologi, răpunse fata. Piotr și eu mine ne-am făcut studiile la Sverdlovsk. Ne-am căsătorit. Pe mine mă cheamă Varla.

— La Iakutsk am fost îndrumați spre Mirnii, preciză Piotr.

— Ați venit aici din proprie inițiativă? interveni Ania.

— Desigur, răspunse Varla. Vă surprinde?

— Nu v-a fost teamă să plecați așa de departe?

— Nicidcum!

— Stați jos, prieteni, fiți bineveniți, îi se adresă emoționat Platon Platonovici. Îndată ce ploaia se oprește, plecăm cu toții la Mirnii.

...Ploaia a încetat și comunicațiile aeriene au fost reluate. Florile „frumoasei Elena” au sosit de cîteva zile la Mirnii. Toată lumea și-a reluat lucrul. Buldozerele sfărîmă roca forată, care e apoi transportată cu camioanele la fabrica de aglomerare, unde lucrează Piotr și Varla...

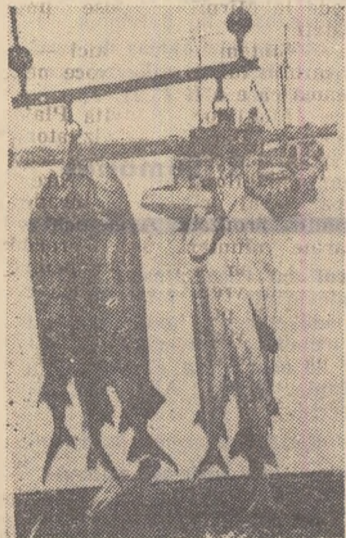
Două săptămâni

în DELTA VOLGĂI

Cu inima bătând de emoție m-am suit în avionul care trebuia să mă ducă de la Moscova spre vestitul oraș Astrahan, poartă în fața Deltei Volgăi. Depărțarea era mare — 3.500 km — și multe erau de văzut în decursul drumului. Voronej și Stalingrad au fost orașele-escală pe drumul nostru. Renăscut din distrugerile și dărâmurile războiului ca un oraș ultra-modern, noul Stalingrad ne-a salutat cu clădirile sale monumentale, albe și sclipind în lumina soarelui.

Tovarășii de călătorie ne arătau câmpul de luptă, unde acum 18 ani nebunia hitleristă s-a frânt în fața voinței nestrămutate a poporului sovietic. Suprafețele întinse de stepă — nisip și sărături, pe care se puteau vedea din avion urmele unor foste lacuri, brațe ale Volgăi, canale naturale și mlaștini, alternau cu terenuri inundabile. La orizont se contura imensa hidrocentrală de la Stalingrad, în plină construcție, ca un punct de sprijin pentru ochiul, tentat să se piardă în ne-

Pescuitul a fost bogat...

sfirșitele depărțări ale șesului. Aproape o oră am zburat paralel cu Volga, care limita orizontul ca o panglică argintie în partea stângă. Avionul făcea acum o ocolire spre Volga și în scurt timp zbura deasupra orașului Astrahan, care se întinde pe ambele maluri ale Volgăi, cu o dezvoltare mai mare pe malul stâng, unde este situat și orașul vechi,

La porțile Deltei

Cu toată nerăbdarea de a vizita cât mai repede Delta Volgăi, frumusețea orașului ne-a făcut să zăbovim 2 zile la Astrahan. Ne-a impresionat deopotrivă vechiul oraș, cu clădirile sale așezate împrejurul Kremlinului foștilor cneji ai Astrahanului, cu zidurile sale masive, care căutau să imite zadarnic Kremlinul Moscovei, ca și orașul nou, cu instituțiile, construcțiile, fabricile și șantierele sale navale. Orașul se întinde pe zeci de kilometri, pe ambele maluri, spre Delta. Ritmul de muncă al acestui oraș, în plină dezvoltare, ca și toate celelalte orașe pe care le-am vizitat în U.R.S.S., ne-a impresionat adinc. Zi și noapte uriașele

șantiere, întreprinderi și fabrici vibrau de viață. Oamenii veseli, de toate vîrstele, vin și pleacă — fie cu tramvaiele plutitoare — vapoare mici, confortabile și încăpătoare — fie cu autobuze, tramvaie sau mașini. Toată regiunea e învăluită în ceață și dominată de un zgomot indefinit, totuși cunoscut, — zgomotul unei producții continue.

Noaptea, ambele maluri ale Volgăi păreau limitate de vulcani, ale căror limbi de foc se ridicau neconștient spre cer. Tren după tren se scurgea pe podul nou construit peste Volga, aducând mereu materii prime pentru fabrici sau ducând produsele în interiorul țării. Bătrîna Volga, imensă și largă, cîntă de atîția poezi, era plină de vase de toate mărimile. Alit pe uscat cit și pe apă era un du-te-vino de nedescris, care ne uimea.

Orașul nou, modern, cu restaurările sale frumoase, cu străzile largi cu casele curate, cu magazine elegante, cu oameni veseli, bine hrăniți și bine îmbrăcați, pare întrucivă mai tîrziu decît orașul vechi.

După vizitarea noilor cartiere de locuit, a Institutului de piscicultură, unde învață peste 2.000 de studenți, a Institutului marin al Mării Caspice, am vizitat imensa fabrică de conserve de pește din Astrahan, „Mikoian”. Mii de muncitori, servindu-se de instalațiile și aparaturile cele mai moderne, produc aici 50 milioane cutii conserve anual și peste 1 milion kilograme icre negre! Curățenia, automatizarea și organizarea fabricii — toate sînt exemplare. În halatele lor albe, cu berete de asemenea albe, muncitorii par mai curînd farmaciști decît muncitori.

Plini de nerăbdare așteptam în zorii zilei următoare mașinile, care trebuiau să ne ducă în inima Deltei. Delta superioară a devenit și ea o stepă, ca și regiunea Astrahan și Stalingrad. De aceea gazdele noastre au hotărît să ne ducă primii 80 kilometri

cu mașina, întrucît drumul cu vaporul nu ne-ar fi oferit nimic deosebit.

Întă-ne, deci instalați confortabil în mașini „Volga” în drum spre Delta propriu zisă. Uniformitatea Deltei superioare care începe imediat după Astrahan, cu ținuturile sale stepizate, fără copaci sau păduri, pe care înaintăm rapid pe una din cele 6 autostrăzi ale Deltei, făcea ca gândurile mele să se reîntoarcă spre Delta Dunării, atît de bine cunoscută.

Suprafața Deltei Dunării este de 505.000 ha, cea a Deltei Volgăi este 2.081.400 ha, deci de peste 4 ori mai mare. Delta Dunării are o lungime de 100 km, cea a Volgăi de 160 km. Producția piscicolă a Deltei Volgăi — cu cea a suprafețelor Mării Caspice, situate în fața Deltei Volgăi, este de circa 10 ori mai mare ca cea a Deltei Dunării și a suprafețelor Mării Negre așezate în fața ei.

În schimb, suprafața stuficolă a Deltei Dunării este de peste 3 ori mai mare decît cea a Deltei Volgăi. De asemenea, Dunărea duce de 3-10 ori mai mult nămol în Delta ca Volga.

Gîndurile mi-au fost întrerupte de un spectacol curios: o cămilă, înhamată la o căruță venea înspre noi într-un trap repede. O clipă am zărit în căruță o familie de kirghizi, în drum spre oraș. „Cămilele devin tot mai rare — îmi spuse însoțitorul. Nu mai rentează să ții o cămilă dacă o mașină costă numai cît 2 cămile.”

Între timp, peisajul a început să se schimbe: se simțea apropierea deltei propriu zise. Stepele întinse, cu sărături și nisipuri, erau înlocuite de șesuri fertile, întrerupte de păduri mici și de terenuri joase, acoperite de plante de mlaștină. Sate frumoase, formate aproape exclusiv din case de lemn, cu acoperiș de ardezie cenușie alternau cu orașe și orașele cu construcții moderne. Din loc în loc, șoseaua era întreruptă de un braț al Volgăi. În acest caz

un bac motorizat ne transporta pe cealaltă parte. Pe șosea era o circulație intensă de mașini și camioane. Dar și brațele Volgăi, late de 100-500 m erau pline de șalupe, vapoare, bărci cu motor. Viața modernă pulsa din plin și la tot pasul. Prin fața noastră se perindau fabrici de plăci de construcție din stuf, întreprinderi de produse piscicole, uscătorii de pește, colhozuri.

Oamenii înving natura

Am trecut apoi pe lângă niște coline ciudate, care contrastau puternic cu stepa nesfirșită din jur.

„Acestea sînt colinele lui Berg, formate atunci cînd aici era încă mare. Scăderea rapidă a apelor mării în ultimii 100 de ani, ca urmare a faptului că Marea Caspică pierde prin evaporare mai multă apă decît aduce fluviile, mai ales Volga, a creat aici probleme greu de rezolvat”, continuă însoțitorul nostru explicațiile. Una din aceste probleme este legată de stepizarea și salinizarea solului. În ce constă acest fenomen? După o inundație de 2 luni (mai și iunie), în care apa inundă malurile, apele se retrag. Din cauza climei secetoase se produce o evaporare rapidă a sărurilor minerale cu depunerea lor la suprafața solului. Cu cît mai mult se retrage Marea Caspică, cu atît mai mult Delta Volgăi se stepizează.

Dar oamenii sovietici nu asistă impasibili. Ei schimbă natura, aducînd în Volga o parte din apa unui fluxiu siberian, compensînd astfel pierderile prin evaporare și restabilind situația de mai înainte. Acest lucru înseamnă sute de mii, chiar milioane hectare de pămînt redat agriculturii. Acolo unde azi predomină stepa și pămînturi salin, stufării și păpușuri, acolo unde vîntul spulberă

nisipurile și praful, vor apărea mîine colhozuri înfloritoare. Într-adevăr — un proiect a cărui măreție îți taie răsufarea!

Un institut modern în inima Deltei

Între timp, am ajuns cu mașinile în apropiere de Karanat, un centru experimental de cultură și valorificare a stufului. De aci am continuat drumul cu șalupa. Peisajul e acum cu totul diferit. Înaintea ochilor noștri apăreau stufării întinse. Stufăriile bogate din această regiune, ce acoperă suprafețe întinse, sînt aci ca și la noi, baza unei industrii într-o rapidă dezvoltare. Pretutindeni se nasc întreprinderi, ce transformă stuful în mucava celuloză, hirtie și celofibră, sau produc plăci de stuf pentru construcție.

Înspre prînz am ajuns la Triokisbinsk, un institut biologic în inima deltei, aparținînd unuia din cele mai mari rezervații naturale a U.R.S.S. Creat de marele Lenin, acest institut a implinit peste 40 de ani de activitate rodnică. Colectivul său, format din aproape 100 biologi, chimiști, pedologi, fiziologi, botaniști, bacteriologi, hidrologi și alți cercetători, lucrează în laboratoare din cele mai moderne, situate în mijlocul rezervației. Institutul se ocupă de problemele ocrotirii faunei și florei și a interdependenței acestora, de biologia stufului și de alte probleme biologice. Măreții plan de refacere a naturii prin mărirea volumului de apă al Volgăi, despre care îmi vorbise însoțitorul meu în timpul călătoriei, a căpătat aci baze științifice. Exploatarea stuficolă este dirijată tot de aici. Nu există problemă de biologie legată de Delta Volgăi care să nu fie dezvoltată de institut. Muzeul stațiunii, care conține întreaga faună a Deltei Volgăi, merită a fi văzut.

Excursiile în rezervație, care are o întindere de peste 70.000 ha, ne-au oferit zilnic noi surprize. Abundența păsărilor rare și de mare valoare științifică e de nedescris. Se află aici pelicani, stîrci albe mari, egrete mici, stîrci purpurii și lopătari, călfari albi și roșii, giște cu gîtul roșu, cormorani, lebde, peste 20 specii de rațe. Se află, de asemenea, bizami, cîini enoți, mistreți, vi-dre. Vegetația este bogată în plante rare de mlaștină și de apă, între care floarea lotus e cea mai interesantă.

În fiecare an, circa 2 milioane de vizitatori — iubitori de natură — vizitează această rezervație naturală. Aceste vizite sînt astfel organizate încît nu aduc nici un fel de prejudicii naturii rezervației. De 40 de ani, nu se mai trage aci nici un foc de armă, nu se pescuiește, nu se taie și nu se arde stuful.

Zilele au trecut ca prin vis și în curînd a trebuit să ne luăm rămas bun de la noii prieteni. Plini de noi cunoștințe, cu orizontul mult lărgit, am părăsit aceste meleaguri de o rară frumusețe, unde pitorescul naturii se îmbină cu o intensă activitate științifică și de producție.

dr. L. Rudescu

Pentru oamenii aceștia de prin partea locului, Delta nu are taine.

Moda

Și în presa sovietică rubrica de modă își are cititoarele ei pasionate. Rubrică vie prin însăși obiectul ei, ea e prețuită și pentru discuțiile pe care le suscită, din care unele iau proporțiile unor adevărate dezbateri colective. Criteriul calității și necesității revine tot mai des pe buzele tuturor, în aceste fiind incluse și estetice forme, și armonia culorilor și, mai ales utilitatea. Astfel, în ultimul timp a stîrnit interes un articol intitulat „Venere sau Apoloni”. Articolul aduce în discuție unele modele create, modele atrăgătoare, fără îndoială,

dar rezervate unor oameni cu proporții perfecte, așa cum nu pot fi găsite — cu rare excepții — decât în canoanele statornice de arte plastice ale antichității grecești. Ce cuprindea în esență articolul? Un adevăr simplu dar pe care unii modelisti îl uită uneori: anume, că nu toți bărbații au trupuri de Apolo, că nu toate femeile se pot încumeta să se compare cu desăvîrșita Veneră.

Moda, în Uniunea Sovietică, nu e creată pentru cîteva mii, pentru cîteva zeci de mii de femei. Ea trebuie să aibă în ve-

dere și pe muncitoarea din fabrică, și pe colhoznică și pe intelectuală — fie ea cercetătoare științifică sau acțiță, arhitectă sau profesoară, instructor culturală a unei uzine sau secretară de minister... Ea se adresează tuturor femeilor sovietice — de la Minsk la Vladivostok, de la Alma-Ata la Gorki. Pe vastul teritoriu sovietic trăiesc sute de popoare, care numără tipuri variate de femei și de bărbați, tipuri asupra cărora

și-au pus amprentele și condițiile solului și ale climei, și ale alimentației, și ale unor ocupații specifice. E drept, sporturile, care se practică astăzi pe o scară atât de vastă în U.R.S.S. ajută la dezvoltarea trupurilor, la mlădierea mișcărilor, la armonia proporțiilor. Totuși, pe o suprafață atât de întinsă nu se poate vorbi de un tip unic de frumusețe feminină sau masculină. Articolul „Venere sau Apoloni” discută tocmai aceste lucruri și recomandă, pe bună dreptate, modele care să țină seama de deosebirile fizice inerente unor oameni ce locuiesc în regiuni atât de variate. Articolul mai recomandă creatorilor să realizeze modele care să se poată purta oricînd și să aibă în vedere faptul că dacă unele schițe sau fotografii pot fi atrăgătoare în paginile ziarelor sau revistelor, cînd coboară din chenarul lor și ajung pe mesele de lucru ale croitorilor, se pot dovedi inutilizabile.

Conducîndu-ne după aceste criterii, am ales să reproducem în numărul nostru de față trei modele care ni se par a intrîni ocel caracter de „generalitate” ce le fac accesibile oricărei femei, fie ea cu proporțiile ideale ale Venerei sau nu, și care dovedesc încă o dată bunul gust și progresul realizat în moda sovietică.

Constanța Manu

SAHI

Botvinnik sau Tal?

De la celebrul meci Alehin-Capablanca, disputat în 1927, nici o întîlnire pentru campionatul mondial de șah n-a fost urmărită cu atît interes ca meciul Botvinnik-Tal, care se desfășoară actualmente la Moscova.

Agențiile de presă din toată lumea dihuzează comentariile pe care le fac maestrul sovietic pe marginea partidelor. Agenția TASS transmite desfășurarea jocului mutare cu mutare, astfel că în numeroase cluburi de șah, situate în cele mai diferite puncte ale globului, amatorii pot urmări fiecare partidă la tabla de demonstrație. Ziarele publică desfășurarea partidelor în notație şahistă, însoțite adesea de comentarii ample.

Meciul a început sub semnul superiorității lui Tal. Tînărul mare maestru leton a cîștigat prima partidă, apoi — după patru remize, pe a șasea și a șaptea, astfel că scorul arăta dezastruos pentru Botvinnik: 2-5, la fel ca în primul meci Alehin-Euwe din 1935. Dar ca și Euwe, Botvinnik s-a arătat a fi un caracter tare: tocmai cînd majoritatea cunoscătorilor considerau că meciul e practic „terminat”, au urmat două victorii consecutive ale campionului lumii și iată că după partida 10-a avantajul lui Tal a fost redus la un singur punct (4 1/2 - 5 1/2).

Din acest moment putem spune că s-a început un nou meci. Tal și-a dat seama că tactica combinațiilor îndrăznețe dar riscante, cu care l-a surprins pe Botvinnik la începutul meciului, nu mai merge. Și, spre surprinderea multora, el s-a adaptat stilului de joc strict pozițional al lui Botvinnik, trecînd la o „luptă de tranșee”. O victorie în partida a 11-a i-a permis lui Tal să-și mărească avantajul la 2 puncte, după care, așa cum s-a exprimat el însuși într-o declarație făcută presei, „fiecare remiză mă apropie de titlu”.

Pe de altă parte, sarcina lui Botvinnik s-a complicat foarte mult. Spre deosebire de meciul amintit, Alehin-Euwe, care a avut 30 de partide, actualul meci n-are decît 24, deci posibilitatea de a recupera dezavantajul de puncte este redusă la un număr mai mic de partide. Din această cauză, importanța unei partide cîștigate, dar mai ales pierdute, a devenit pentru Botvinnik mult mai mare decît pentru adversarul său. Aceasta explică jocul său foarte prudent după partida 11-a, care s-a concretizat într-o serie de remize.

Botvinnik a depus în această ultimă fază a meciului un mare efort de voință pentru a recupera terenul pierdut, dar s-a ivit o rezistență excepțională. După o serie de 5 remize el a pierdut partida 17-a, ceea ce a mărit avantajul lui Tal la 3 puncte, reducînd în același timp foarte mult șansele lui Botvinnik. Într-adevăr, în cele cîteva partide care au mai rămas de jucat, pentru a păstra titlul, Botvinnik ar trebui să realizeze exact scorul lui Tal din primele partide ale meciului (5:2), ceea ce este foarte greu de presupus.

S. Samarian

Noi modele de rochii de vară

umor

„Am nevoie de o adeverință...”

Tragicomedie în 5 tablouri și happy-end.
Personajele: un locatar, un administrator de imobil, o bibliotecară șefă, un milițian, un medic, doi sanitari.

TABLOUL I.

Administrația imobilului. Sub o tablă pe care scrie: „Administrator” stă, într-o poză măreată, administratorul în persoană. Într-o locatarul.

Locatarul (sfios): — Bună ziua...
Administratorul (măret): — Bună!
Locatarul: — V-aș ruga... Am nevoie de o adeverință că locuiesc aici.
Administratorul: — De ce?
Locatarul: — Știi, altfel nu capăt cartea pe care...

Administratorul (îl intrerupe): — Atunci să-ți dea adeverință că ai nevoie de o adeverință că locuiești aici.
Locatarul: — Da, dar cred că...
Administratorul (aspru): — Dumneata crezi, pe cînd eu sînt sigur. Aduci adeverința de la el și capeti adeverința de la noi. E clar?

TABLOUL II

O încăpere în incinta unei instituții, pe care scrie „Bibliotecar șef”. Înăuntru, într-o poză măreată, o femeie de vîrstă mijlocie. Într-o locatarul.

Locatarul: — Bună ziua.
Bibliotecara: — A, dumneata ești? Ai adus adeverința?
Locatarul: — Mi-au spus să-mi dai o adeverință că vă trebuie o adeverință că locuiesc acolo.

Bibliotecara: — Ce birocrați! El, ce să te faci! Bine, îți dau. Numal

să-mi aduc de la el o adeverință că-ți trebuie o adeverință că ne trebuie o adeverință că locuiești acolo. Și-ți dau adeverința pe care au cerut-o.

Locatarul (spertat): — Cum?
Bibliotecara: — Ce, ai surzit? Ți-am spus clar: adu de la administrator o adeverință că le trebuie o adeverință că ne trebuie o adeverință că locuiești acolo.
Locatarul (amețit): — Bine. Am să aduc. (Pleacă).

TABLOUL III.

Din nou administrația. Într-o locatarul.
Locatarul: — Bună ziua...
Administratorul: — A, salut! El, ai adus adeverința?
Locatarul: — Da. Adică nu. Să vedeți. Și el vă cer...
Administratorul: — Le dăm. Dar ma' întîi să dea el...
Locatarul: — Așa au spus și ei: mai întîi să dea el...

Administratorul: — Cum au spus?
Locatarul (repetă încordat temîndu-se să nu greșească): „Adu o adeverință că le trebuie o adeverință că ne trebuie o adeverință că locuiești acolo...” Așal Le dai?

Administratorul: — Ce să dau? O adeverință că locuiești aici? Păi ți-am spus de la început: adu-mi o adeverință că-ți trebuie o adeverință...
Locatarul: — Nu, acum am nevoie de altă adeverință: o adeverință că vă trebuie o adeverință că le trebuie o adeverință că-mi trebuie o adeverință că ne trebuie o adeverință... Iertați-mă, m-am încurcat

Administratorul: — Nu-l nimic. Nu ne crede niște suflete de hirtie! Adu-ne numai o adeverință că le trebuie o adeverință că ne trebuie o adeverință că-ți trebuie o adeverință că le trebuie o adeverință... Na, că m-am încurcat și eul S-o iau de la capăt. Va să zică așa: ne trebuie o ade... Dar unde a dispărut?

TABLOUL IV.

Din nou bibliotecara. Lîngă dînsa un milițian.

Bibliotecara: — Acuș pică, tovarășe milițian. Ai să-l vezi, se leagă de noi că sîntem birocrați, toți bolborosește ceva cu niște adeverințe, face cu ochiul... Uite!

Într-o locatarul. Are un tic: dă mereu din cap și face cu ochiul.

Locatarul: — Bună ziua...
Bibliotecara (amenințător): — Bună, bună. Iar ai venit?
Locatarul: — Iar.
Bibliotecara: — Și ce vrei? (face semn milițianului).

Locatarul: — De cîte ori v-am spus: îmi trebuie o adeverință că vă trebuie o adeverință că le trebuie o adeverință că le trebuie o adeverință că-mi trebuie o adeverință că vă trebuie o adeverință...
Milițianul (îl ia de umăr): — Să mergem, cetățene.

Locatarul: — Unde? Adeverințele nu se mai eliberează aici?

Milițianul: — Nu-l frumos cetățene. Ești om în toată firea, pari serios, de ce umbli cu fleacuri de-astea? Acuma du-te acasă, dar altădată...
TABLOUL V

Iar administratorul. Alături de el, un medic îmbrăcat în halat alb și cu trusa în mîna.

Medicul: — Și cum se manifestă?
Administratorul: — Delltrează. Vorbește mereu de niște adeverințe. Dar uite-l, vine Ascundeți-vă după mine.

Într-o locatarul. Pare să se fi scîrbit un pic: ride, își prinde mereu degetul, dă din cap.

Administratorul: — Cu ce te pot servi?

Locatarul (cu voce stînsă): — Îmi trebuie adeverințe, tot felul de adeverințe, adeverințe, he-he-he... Mai întîi îmi trebuie o adeverință că toți au nevoie de adeverințe, că adeverința e adeverință... Ho-ho! Albe, roz, albastre, verzi l...

Administratorul face semn medicului.

Medicul: — Liniștește-te, prietene. Liniștește-te. Dă-mi mina. Așa. Vîno cu mine... am multe adeverințe... de tot felul... frumoase.

Locatarul: — Și îmi dai?
Administratorul: — Îți dau, îți dau.
Locatarul: — Dar tu de ce nu mi-ai dai?

Medicul: — Spune-mi, tovarășe administrator, e locatarul dumneavoastră?

Administratorul: — Sigur că da.
Medicul: — Atunci dați-mi o adeverință că locuiește aici.

Administratorul: — Cum să nu. Numai să-mi dai o adeverință că vă trebuie o adeverință...
Locatarul: — Bun, bun!

Medicul: — Gîfmești?

Administratorul: — Nu, de ce? Așa e regula la noi...

Medicul: — M-am lămurit! (Bate din palme)

Într-o doi sanitari.
Primul sanitar: — Pe care-l luăm?
Medicul: — Pe ăsta (și-l arată pe administrator)

Administratorul: — Fraților, ce faceți? Fraților sînt om sănătos!

Locatarul (cu o voce redevenită deodată limpede și foarte normală): — Așa așa. Ah, dacă ați putea pune mina și pe bibliotecară l...

Medicul: — N-avea nici o grijă. Duceți-i tovarășii! (Locatarului): Și dumneata ai să fii martor: o criză de birocrațism acut...

Sanitarii ies cu administratorul.

Medicul: — Unde o găsim pe bibliotecară?

Locatarul: — Aici, aproape.
Medicul: — Să mergem. Avem indicații să depistăm și să izolăm urgent toate cazurile astea...

V. Ardov

Filmul

Copiii pe ecran

De câte ori n-am fost cucerii de jocul micilor actori de cinema! De obicei numele lor nu ne este cunoscut, dar îi păstrăm în amintire așa cum i-am întâlnit pe ecran, identificându-i cu înfățișarea și biografia personajelor. Și aceasta, pentru că copiii redau cu o fermecătoare sinceritate trăsăturile eroilor. își trăiesc rolurile cu adevărat. Puțin dintre spectatori știu însă ce neobosite căutări și eforturi se află la temelia unui film jucat de copii. Alegerea interpreților este, după părerea specialiștilor, lucrul cel mai dificil în această importantă ramură a cinematografiei. Atunci când în distribuția filmului se află actori maturi, regizorul își poate expune cu ușurință ideile, concepțiile sale despre film. El se adresează inteligenței, experienței lor profesionale, simțului lor artistic. Un copil nu poate însă intra direct „în pielea” personajului, pentru că nu cunoaște oamenii și tot atât de puțin viața. El nu poate juca decît rolul unui copil cu un temperament și trăsături apropiate de ale sale.

Mulți cineaști sovietici și-au consacrat activitatea acestui dificil gen cinematografic. Printre ei se află Ivan Lukinski, creatorul unora dintre cele mai îndrăgite filme pentru copii: „Ciuk și Ghek” și „Timur și băieții lui” după A. Gaidar. Vladimir Legoșin, autorul filmului „O pinză în depărtare”. Tatiana Lukasevici. Alexandr Alov și Vladimir Naumov ș.a.

Iată ce relatează despre munca sa cu micii interpreți regizorul Viktor Eisimont, care a realizat filmele „Soarta toboșarului”, „Doi prieteni” („Vitea Maleev la școală și acasă”), „Drujok”, „Focuri pe riu” ș.a. „Creatorul unui film pentru copii trebuie să cunoască bine psihologia celor mici, să știe să vorbească cu ei și, mai presus de orice, să-i iubească. Dacă regizorul nu întru-nește aceste cerințe, truda lui nu poate da rezultatele dorite. În alegerea interpreților filmului, nu mă las convins numai de faptul că un anumit candidat posedă trăsăturile fizice cerute de rol. Examinez cu minuțiozitate pe toți candidații, încerc să aflu cit mai multe lucruri despre fiecare, pentru a-mi da bine seama de firea, de temperamentul său. Mi-aduc aminte că pe cînd pregăteam filmul „Focuri pe riu”, ne oprisem alegerea pentru rolul protagonistului asupra unui

Elevul Volodia Mazaev, micul erou al filmului „In întîmpinarea zorilor”.

băiat, Serioja, care ne-a atras prin imaginația lui bogată — una din caracteristicile personajului. Probele fuseseră foarte satisfăcătoare și toată lumea era încîntată de alegere. Dar curînd după primul tur de manevră Serioja al nostru a dovedit că nu poate face față rolului. Era capricios, nu avea răbdare. S-a plictisit repede de platoul de filmare, nu ținea seama de indicațiile noastre. Atunci am fost nevoiți să-l înlocuim. Noul interpret nu mai corespundea în aceeași măsură fizicului dorit, dar era un băiat înalt și sînguincios, care a depășit toate așteptările.

În munca cu copiii trebuie să se țină seama de multe, foarte multe lucruri. E important, de pildă, să se creeze micilor actori o atmosferă plăcută, în care să nu se simtă stînjiniți. Am observat că pe copii îi deranjează abundența reflecțiilor numeroase pe platoul de filmare. Fie că turnăm în pavilion sau afară, în aer liber, echipa noastră de filmare caută să creeze copiilor condiții cit mai plăcute de lucru. La aceasta se ajunge în primul rînd prin stabilirea unor relații

cu adevărat prietenești între toți membrii echipei, mari și mici. De altfel, în timpul expedițiilor noastre, profităm de fiecare clipă liberă pentru a ne-o petrece împreună cu interpreții noștri. Seara, organizăm împreună diferite jocuri în decursul cărora copiii își demonstrează nestîngerii talentul, ingeniozitatea. Cu acest prilej,

Unul dintre interpreții filmului „Pusti”

fără ca ei să-și dea seama, îi punem să repete replici și situații ale propriului lor rol, pentru a se obișnui mai mult cu el. Astfel descoperim deseori că micii noștri actori, lăsați să improvizeze, contribuie creator la îmbogățirea scenariului. După o asemenea apropiere, copiii încep să se simtă la largul lor chiar și pe platoul de filmare. Ei nu se mai sîchinesc nici de reflecție, nici de făcîntul aparatului de filmat, ci se mișcă și vorbesc natural, ca în viață. Aceasta constituie una din marile satisfacții ale muncii noastre.”

In studiourile Republicilor Baltice

TALLIN

În studiourile din Tallin a fost terminat recent filmul „Pe ploaie și pe vreme bună”, care redă întîmplări din munca și viața colectivului de constructori ai hidrocentralei Tărilor Baltice. În prezent, cineaștii estoni lucrează la un film de mari proporții, intitulat „Familia Miannard”, după un scenariu scris de dramaturgul A. Mandrikin. E vorba de destinele a două familii estone, ai căror membri participă la evenimentele istorice petrecute în această regiune nordică după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Fiind primul film eston consacrat perioadei Revoluției, a fost necesară o minuțioasă muncă de documentare pentru reconstituirea locurilor și evenimentelor.

Printre filmele care se află în pregătire în aceste studiouri se numără și comedia muzicală „Pavlin”, în care apare ca protagonist popularul cîntăreț eston Georg Ots. Este povestea unui muzicant înjumurat, care se înstrăinează de prietenii și tovarășii săi de muncă. Un alt film, „Zile de neuitat”, este consacrat celei de a 20-a aniversări de la constituirea R.S.S. Estone.

În studiourile din Tallin se turnează și o serie de documentare. Dintre ele pot fi menționate filmele: „O oră”, care înfățișează ceea ce se întîmplă în răstimpul

La ce lucrează cineaștii sovietici

Continuînd ancheta noastră în rîndul cineaștilor sovietici, dăm de astă dată cuvîntul actorilor Irina Skobteva și Gheorghii Iumatov.

Irina Skobteva

Pentru a treia oară în cariera mea cinematografică interpretez rolul unei mame. După Anușka din „Înmă de mamă” și Sofia Savici din recentul „În întîmpinarea zorilor”, turnez la „Mosfilm” în „Serioja”, fiind o învățătoare, Marianna, mama băiatului al cărui nume îl poartă navela Verei Panova.

Aș vrea să vorbesc despre noua mea eroină cu lirismul și căldura specifice prozei cunoscutei scriitoare. Rolul nu e bogat în replici. Judecînd după text, el poate părea chiar episodic. Dar cite nuanțe, cit lirism se ascunde în fiecare cuvînt!

Scurta poveste a căsătoriei Mariannei, moartea bărbatului ei pe front, ca și primii ani din viața lui Serioja, rîmin în afara ecranului, fiind evocate, asemeni unor ecouri, în cursul discuțiilor. Au trecut ani de atunci. Și iată că Marianna se îndrăgostește de Dmitri Korosteliiov, un om bun, puternic. Izbucnirea impetuoasă a sentimentelor după anii de singurătate o copleșesc, o fac să-și neglijeze copilul, care se îndepărtează de ea. Fără să-și dea se-

ma, Marianna rănește sensibilitatea băiatului și e pe cale să-și piardă chiar și dragostea. Numai înțelegerea cu care Korosteliiov se apropie de copil salvează această ruptură.

Lucrez mult, cu pasiune la modelarea trăsăturilor eroinei. Mă bucură fiecare pas înainte, fie el cit de neînsemnat. În descifrarea rolului — un gest caracteristic, o intonație potrivită...

Gheorghii Iumatov

Noul meu personaj este un scafandru. Se numește Alexei, e un flăcău vesel și cam nestatornic. El este eroul principal al filmului „Prima întîlnire”, pe care îl realizează la „Mosfilm”, regiunea Iskra Babici.

Interesant la acest nou rol mi se pare faptul că în tinărul Alexei par să conviețuiască doi oameni total diferiți: unul încăpăținat și orgolios, celălalt — modest, sensibil. Tinărul își ascunde cu stîngăcie aceste calități sub aparența unei bravade zgomotoase, a unei nepăsări afectate. Un asemenea personaj solicită actorului resurse multilaterale, îl ajută să-și îmbogățească mijloacele de expresie, să gîndească mai profund, îi stimulează imaginația.

Și acum citeva cuvînte despre acțiunea filmului: Alexei s-a că-

sătorit de curînd, desigur, din dragoste. Dar, la început, căsnicia lui pare cu totul nereușită. Aproape zilnic se ivec neînțelegeri, survin o mulțime de întîmplări absurde, iar fiecare dintre soți așteaptă cu încăpăținare concesii din partea celuilalt. Toate acestea îi împiedică multă vreme să găsească o cafe de apropiere...

În decursul acțiunii, vreau să arăt cum se transformă eroul meu datorită unui sentiment puternic și frumos, cum se debarasează treptat de acea aparență de om ușuratic și grosolan, cum se formează sub ochii spectatorilor.

NOI FILME UCRAINENE

În studiourile „A. Dovjenko” din Kiev se turnează „O poveste obișnuită” după un scenariu de A. Speșnev. Dintre interpreții filmului cităm pe actorii A. Șvorin (Mark din „Zhoară cocorii”), N. Kriukov și Olga Jizneva. În aceleași studiouri este pe cale de a fi realizată comedia „S.O.S.”, care înfățișează peripețiile echipajului unui vas comercial sovietic, „Zaporojeț”. Erolul filmului — marinarul Iurko Țimbaliuk și radtotelegrafista Lesia Gordienko, sînt întru-chi pași de A. Bellavski, student al școlii teatrale „Șclukin” din Moscova și de Lidia Fedoseeva, una dintre cele trei eroine ale filmului „Fete de aceeași vîrstă”.

Răspundem cititorilor

Grădina zoologică din Moscova

„Sint înformat că la grădina zoologică din Moscova, una din cele mai vechi din Europa, ar avea loc unele amenajări menite să-i sporească capacitatea, să-i modernizeze instalațiile. Cred că ar fi interesant să publicați un material în care să prezentați activitatea acestei grădini zoologice, ne scrie Cornel Ionescu, elev în clasa VIII-a a liceului „Gh. Lazăr” din București.

Inițiată în 1864, grădina zoologică din Moscova adăpostește în prezent aproximativ 3.000 de animale aparținând la 550 de specii, provenite de pe toate latitudinile globului pământesc. Unele dintre ele sînt exemplare foarte rare, cum este tigru de Usuria, ursul cocotierilor, care mai poate fi admirat doar în grădinile zoologice din Londra și Pekin, nenumerate specii de șerpi și treizeci de varietăți de papagali.

În momentul de față, grădina este obiectul unor transformări radicale, avînd drept scop mărirea spațiilor destinate unor animale, adaptarea unor instalații moderne de întreținere. Se construiesc clădiri noi destinate adăpostirii maimuțelor, a păsărilor din regiunile tropicale, a girafelor și antilopelor. Tofodată vor fi reamenajate adăposturile elefanților, terarilor și acvariu. Aceste măsuri vor permite creșterea considerabilă a colecțiilor de animale.

Dar grădina zoologică din Moscova trezește interesul nu numai prin varietatea speciilor pe care le expune, ci și prin activitatea științifică ce se desfășoară în incinta ei. Astfel, colaboratorii științifici pregătesc o lucrare care înfățișează bilanțul cercetărilor privind acclimatizarea animalelor sălbatice, bolile caracteristice lor și mijloacele de combatere, reproducția în captivitate etc.

În cadrul planului de reconstrucție a Moscovei se prevede amenajarea unui nou teren destinat grădini în suprafață de 245 de hectare, în partea de sud a Moscovei.

Poșta redacției

MARIA ȘTEFANE-SCU — elevă. Vadul Crișului: Iată trei adrese ale unor elevi sovietici: Viktor Kozlov, gorod Kașira, Moskovskaia oblast, ul. Vologarskovo, dom nr. 6 (cl. IX); Vera Kisellova, gorod Tula, ul. Kommunarov, dom 38 kv. 2 (cl. X-a); Vera Cebotnova, gorod Perm, N/d 2-ia Kliucevaia 9-1 (15 ani). Prima parte a schemei duminale este bună. Adresa celui care expediază se scrie însă pe verso, tot în rusește și rominește.

IOLANDA CONTA. Ploești — Dorința dumneavoastră este întemeiată. Vă putem informa că există chiar un proiect în acest sens.

LUDMILA WIENER — Arad — Medicamentul la care vă referiți e folosit în general ca tonic și ca stimulant al sistemului nervos.

GHEORGHE HENDREA — Zlatna — Am primit cele două scrisori și ne vom îngriji de expedierea lor. Cealaltă cerere a dv. n-a putut fi rezolvată deoarece scrisoarea a sosit cu întârzi-

ere, cînd numărul respectiv al revistei „Narodnaia Ruminia” era deja tipărit.

MARIANA OLOGOIU. Irg. Jiu. — La Universitatea prieteniei popoarelor de la Moscova vor studia numai tineri din țările Asiei, Africii și Americii latine.

MARIA CUSMA. Reșița. — Protagonista filmului „Prima melodie” — Gabriela Marinescu, este studentă în anul I la Institutul de artă teatrală „I. L. Caragiale” din București (Bd. Șchitu Măgureanu nr. 1). Sorin Bujan este lăcătuș mecanic la Uzinele „Boleslav Bierut” din Capitală. În filmul „Bădăranii” vor juca actorii G. Calboreanu, Marcel Anghelescu, Vasiliu Birlic, Cella Dima, Sanda Toma ș.a.

EUGENIA BRAGAREN-CU. Văleni. — Scrisoarea dv. ne-a sosit cu întârziere, cînd numărul festiv al revistei era încheiat, astfel că informația n-a putut fi publicată. Vă rugăm să ne scrieți și pe viitor despre acțiunile organizate de consiliul rațional A.R.L.U.S. Teleajen.

LIVIU NOVAC, com. Pecica, Timișoara. — Puteți corespunde cu unul din tinerii ale căror adrese sînt publicate la rubrica noastră „Scrisori din U.R.S.S.”. În privința rezultatelor anchetei: e drept că T. Samoilova n-a jucat în nici un film al anului 1959, dar în mai multe orașe „Zboară cocorii” a fost reluat în această perioadă și majoritatea participanților la anchetă și-au exprimat preferința pentru protagonistul filmului.

CONSTANTIN DUMITRESCU. București. — 1. Puteți să ne trimiteți scrisoarea, însoțită de un plic cu un timbru poștal în valoare de 1,60 lei. 2. Adresa Radiodifuziunii sovietice este: Radio-Moscova, emisiunea „Vorbește Moscova” — pentru ascultătorii din R. P. Romînia.

MIHAIȚA POPA, com. Popești-Leordeni. — Scrisoarea dv. va fi tradusă și vi se va expedia prin poșta. Desigur, puteți a-pela și altă dată.

PRO SAU CONTRA TUTUNULUI?

Intrebarea nu e inedită. Tutunul a avut de la început (și numai în Europa este cunoscut de mai bine de 500 de ani) prietenii și dușmanii săi. Ba chiar și martirii săi: cu multă, multă vreme în urmă, în Iran și Turcia fumătorilor li se tăiau urechile.

În revista sovietică „Naș Sovremennik” a fost publicat la rubrica „Discuții” un foarte interesant articol scris de un inginer agronom cultivator de tutun.

Autorul face un istoric al tutunului, al răspîndirii lui și se oprește pe larg asupra primejdiei pe care o reprezintă fumatul pentru sănătate.

La început — arată autorul articolului — tutunul s-a răspîndit ca medicament. El era necesar oamenilor care sufereau de lipsă de hrană. Dar ca și opiumul, ca și multe alte substanțe cu proprietăți curative, a devenit un dușman al omului de îndată ce a fost transformat într-o sursă de câștig.

Majoritatea oamenilor folosește tutunul nu pentru aroma sau gustul lui, ci de dragul acelei senzații de saturație și satisfacție pe care o dă pătrunderea nicotinei în organismul omnesc. Ea dă naștere acidului nicotinic (vitamina R R) necesar oamenilor atunci cînd alimentația nu li-l asigură în măsură suficientă.

Oamenii folosesc tutunul în mai multe feluri: îl mestecă, îl prizează sau îl fumează. Dar toate aceste trei metode nu răspund cerințelor igienice.

Datele statistice arată legătura directă dintre răspîndirea cancerului gîtului și plămînilor și folosirea tutunului.

Nivelul la care a ajuns știința și industria chimică — conchide autorul articolului — permite ca în locul produselor de tutun să se fabricheze preparate speciale care să conțină combinații de nicotină în forme și doze admise de medicină.

În felul acesta, dragi fumători, plăcerea fumatului va rămîne neștirbită, iar sănătatea dumneavoastră nu va mai fi primejduită.

Cînd liliacul înflorește

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

ORIZONTAL: 1) Floare... cu aripă — Al. Dumas-tatul care a scris romanul „Laleaua neagră” și Pavel Bajov, care a scris basmul „Floarea de piatră”. 2) Autorul versurilor: „O! minune, farmec dulcel O! putere creatoare! În oricare zi pe lume iese cîte-o nouă floare” — Arel 3) Floare lacrimogenă. 4) Arbore și flori preferate de Eminescu (var. rară) — Zdrăntăros. 5) Cei dinții — „Floare...”, poezie de Mihail Eminescu. 6) Vom fi singuri-singuri, iar în păr, înflorate / Or să-ti cadă flori de... (M. Eminescu) — Plantă textilă — Florica min-giuită. 7) Viorea, la început și la sfîrșit — Autorul versurilor: „Ale noastre inimii își jurau / Credință pe toți vecii, / Cînd pe cărări se scuturau / De floare liliacii”. 8) Cultivatori de in — Cămașă cu flori — Și în fir și-n trandafir 9) Grădina cu... ris — Iumătate cîrd! 10) Leul — Autorul versurilor: „Soare crud în liliac, / Zbor subțire de gîndac, / Glusuri mici / De rînduții / Viorele și urzici” (Rapsodia de primăvară). 11) Autorul versurilor „Dar dintre flori și dintre stele nimica nu va fi clintit / Veniți: privighetoarea cîntă și liliacul e-nflorit” (Noaptea de mai). 12) Miezul unui... pîhărel de tuică — Poteci în țarcul florilor — Măsură în toate. 13) Pictor român, autorul tablourilor „Liliac”, „Liliac înflorit”, „Bucet de liliac” etc — În clopoței și-n deditei — „Floarea din...”, operetă de Leo Fall.

VERTICAL: 1) Floare... abajur. — Floarea... bomboană preferată de Verdi. 2) În refrenele cîntecelor noastre populare — Autorul volumului „Florile pămîntului” — Edip l-a găsit... în pom! 3) Elevul care nu o știe la școală o primește acasă — Exclamație — Fata care merge... unde merge suta. 4) Oușoare...acvatice — Grîu de primăvară. 5) Personaj legendar (în două cuvinte: astfel apucă) — O noță în miozotist — Măsură veche. 6) Florile „Margaretei sau Violetei — „...primăverii”, povestire de Ivan Turghentev. 7) În sucit! — ...dimineata, altă denumire dată zorelelor — Florile... gîndiru. 8) Așa cum au fost iubite Violeta de către Alfred, și Margareta de către Faust — ...și cei ce le-au iubit. 9) Fi trea care...facea urări — Germani din Ardeal — Extre-mele unui con! 10) Cu greu (f.g.). — „Fa are-o țafă albă de flori de lăcrămioare / Și ochi...”, albatșri ca floarea de cicoare” (Vasile Alecsandri). 11) Ves-tibul în casele romane — Oraș în Africa. 12) Pe-tală de lăcrămioare! — Onomatopoee tacustră — Așa îi zicea lui Creangă, pe vremea cînd a furat pupăza din tei. 13) Floarea...ochiului — Ca aurul — Tezel

Retineți...

**MARMELADA
in
BORCANE**

ESTE UN ALIMENT HRĂNITOR

Contine
ZAHĂR și FRUCTE

Bogat
IN VITAMINE

AMBALAJ IGIENIC
cu CAPAC DE POLIETILENĂ

De vânzare la toate magazinele „Alimentara”

Premieră la cinematograful „PATRIA”

PRIMA ZI DE PACE

O producție a studioului „M. Gorki” din Moscova

SCENARIUL: N. Rudnev și I. Olșanski

REGIA: I. Seghel

IMAGINEA: B. Monastirski

MUZICA: M. Fradkin

cu

V. VINOGRADOV, L. BUTENINA, A. VOVSİ, G. DUND, L. OVCINNIKOVA, P. ȘERBAKOV, I. PUȘKARIOV, A. FAIT, N. MENȘIKOVA, V. ZAHARCENKO, E. KNAUSMULLER, H. BRAUN, I. FOMICEV, A. TEMERIN

Intre 18-24 aprilie, Walter Nash, primul ministru al Noii Zeelande a făcut o vizită în U.R.S.S. În clișeu: W. Nash, K. Vorosilov și A. Gromiko, fotografiați cu prilejul întâlnirii ce a avut loc la Preziđiul Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Un articol din „Izvestia”

DOREȘTE OCCIDENTUL O LUME FĂRĂ ARME?

Se știe că la baza cunoscutei rezoluții a Adunării Generale a O.N.U. care a dat Comitetului celor zece state misiunea de a decide drum dezarmării generale și totale, a stat ideea dezarmării generale și totale pe care a lansat-o Uniunea Sovietică.

Cum își îndeplinește Comitetul celor zece această misiune? De la începutul lucrărilor Comitetului s-a scurs o lună și jumătate, timp absolut suficient spre a se ajunge la un acord în legătură cu programul de dezarmare generală și totală. Cu toate acestea nu s-a ajuns încă la un astfel de acord...

Programul de dezarmare generală și totală, sub un sever control internațional, propus de Uniunea Sovietică a creat toate posibilitățile pentru a se ajunge la o asemenea colaborare în vederea găsirii unor soluții corespunzătoare.

Cum a răspuns Occidentul acestui program? El n-a făcut nici o propunere constructivă. Ba a renunțat chiar și la propriile-l propuneri anterioare privitoare în special la armamentul clasice. Iar ca o incununare a acestei poziții a încercat să impună dezbateră un plan care ar pune Occidentul într-o situație avantajoasă și nu l-ar impune decât o singură „obligăție serioasă” — aceea de a culege cât mai multe date despre forțele armate și armamentul țărilor socialiste. De aceea, chiar presa americană a caracterizat planul occidental ca „o batjocură la adresa bunului simț”.

Și nici n-ar putea fi calificat altfel. Planul occidental nu cuprinde nimic concret — nici termene, nici intenții bine precizate în ce privește dezarmarea. După cum nu prevede în genere nimic referitor la dezarmare, ci numai un control asupra înarmărilor.

Așa dar, spionaj în loc de dezarmare — iată calea care ar surde de unor cercuri din Occident. Aceste cercuri ar dori ca prin intermediul planului lor de „dezarmare” să dobândească ceea ce nu pot obține cu ajutorul programelor militare. Fapt recunoscut de altfel de Herter, Secretarul de Stat al S.U.A., care socotește „planul de dezarmare” occidental ca o completare utilă la „programul de securitate” american, adică la cursa înarmărilor.

Dar Comitetul celor zece n-a fost creat spre a oferi astfel de completări. Planul occidental nu poate deveni și nici n-a devenit un obiect de discuții în cadrul Comitetului. Cele „nouă puncte” propuse de delegația americană nu pot nici ele constitui o bază pentru tratative.

Uniunea Sovietică și celelalte țări socialiste continuă să caute și mai departe căi de apropiere a pozițiilor. Când partic panții occidentali la tratative au declarat, de pildă, că interzicerea armelor nucleare nu trebuie prevăzută în etapa a treia a programului de dezarmare generală și totală, ei în etapa întâi, Uniunea Sovietică s-a arătat de acord ca această problemă să fie transferată în altă etapă, chiar și în cea dintâi. Apoi, când s-a vădit că în clipa de față nu există posibilitatea pregătirii unui acord de dezarmare generală și totală, țările socialiste au propus să se încheie o înțelegere măcar asupra principiilor fundamentale ale unei asemenea dezarmări. Iar când, în sfârșit, delegații occidentali au lăsat să se înțeleagă că ar fi bine să se ajungă la un acord cel puțin asupra unei laturi importante a dezarmării, țările socialiste au propus o pe cea mai simplă și mai importan-

tă: statele care dispun de arma nucleară să renunțe solemn de a o folosi cele dintâi.

Cum a reacționat Occidentul la aceste noi încercări de apropiere? Judecând după relațiile ziarelor occidentale, o seamă de diplomați nici nu-și mai ascund enervarea pricinuită de dorința perseverentă a țărilor socialiste de a face să înainteze tratativele. Incit s-ar părea că acești diplomați n-au venit la Geneva spre a duce tratative concrete în legătură cu dezarmarea, ci spre a le împiedica.

Lucru care se dovedește a nu fi de fel întâmplător dacă ne gândim la o seamă de întâmplări petrecute departe de liniștita Geneva.

Mai întâi, autorii „planului occidental de dezarmare” au fost în același timp și autorii altui proiect — planul de înarmare nucleară a țărilor N.A.T.O. prin crearea așa numitelor forțe armate mobile. Imprejurare care a reieșit din declarația lui Norstad, comandantul suprem al forțelor N.A.T.O., făcută cu două zile înainte de începerea tratativelor de la Geneva. În cursul tratativelor, generalul Norstad s-a pus pe treabă cu toată hotărârea; au fost astfel organizate mari manevre ale N.A.T.O.; au fost elaborate și semnate acorduri pentru înființarea de baze militare ale Bundeswehrului în Spania, Olanda, Danemarca și Grecia.

Apoi, chiar după începerea ședințelor Comitetului celor zece, o seamă de oameni de stat din Apus au lăsat să se înțeleagă că dezarmarea generală și totală nu intră deloc în socotelile lor — care au în vedere alte planuri. Luând cuvântul, la începutul lunii aprilie la Chicago, Herter, Secretarul de Stat al S.U.A., și-a asumat meritul de a fi elaborat „un program pe termen lung al N.A.T.O.” care va fi tradus în viață „în cursul acestui deceniu”.

Se pune dar întrebarea: de ce s-a mai prezentat Occidentul la Geneva?

Mulți comentatori sînt de părere că statele occidentale n-au venit la Geneva spre a ajunge la un acord în problema dezarmării, ci pentru a crea iluzia unei asemenea înțelegeri, iluzie care ar putea să înșele opinia publică și să-i abată atenția de la cursa înarmărilor. Dar aceasta e o crasă greșeală de calcul.

Au trecut șase săptămîni, în care timp opinia publică a avut tot timpul să fie dezamăgită de poziția statelor occidentale care n-au vrut să folosească posibilitățile de a se ajunge la o înțelegere oferite de țările socialiste. Aceste posibilități continuă, însă, să existe. Este de nelertat ca ele să fie ignorate acum, în preajma conferinței la nivel înalt din mai.

Observator

Notă

Criterii bizare

Ce-ați spune dacă vi s-ar cere să judecați o carte după numărul de virgule și puncte pe care le cuprinde?

— Prostii — ați răspunde. Și totuși, americanul Meryll Root socotește că această metodă merită a fi aplicată. E drept, pentru moment Root na cere să se ia în considerare semnele de punctuație ci numele propriu. După cum anunță „New York Herald Tribune”, Root a publicat recent o „lucrare” intitulată: „Spălarea creierului în școala medie”, în care arată cum trebuie dusă lupta împotriva „activității subversive” și cum pot fi descoperite „comploturile roșii” în manualele școlare.

Citești de pildă, un manual de istorie a Americii și în cursul lecturii calculezi cât loc a fost acordat unui bărbat de stat sau altuia. — Aha, lui Thomas Jefferson, om de stat mai democrat, i s-au dat zece rânduri mai mult decît lui Washington. În acest caz, după părerea lui Root, cartea e „roză”, adică suspectă. Iar dacă Franklin Roosevelt e pomenit cumva mai deș decît predecesorii lui (ținînd seama că a condus statul mai mult timp decît orice alt președinte), e limpede că manualul glorifică „noua orientare” și în consecință cartea trebuie scoasă imediat din circulație.

Așa ar dori Root. Dar omul a cam întîrziat cu cartea lui, care

în timpul lui MacCarthy ar fi avut, fără îndoială, succes. Acum „lucrarea” e privită cu ironie. Iar în statul Illinois, de pildă, ea a stîrnit chiar proteste vehemente. Paul Symon, un jurist din acest

stat, a aplicat rețeta lui Root unei lucrări proprii. Și a constatat că l-a pomenit pe Washington numai de 87 de ori, iar pe Jefferson — de 145 de ori. După logica lui Root, cartea juristului ar fi deci vădit „roză”, drept care trebuie distrusă...

Nu începe îndoială, însă, că în primul rînd chiar Meryll Root ar avea nevoie de o bună „spălare a creierului”.

In criză de „formulă magică”

Într-o seamă de țări există oameni ce-ar da mult să aibă la îndemînă un bun manual pentru autodidacți care să-i învețe cum să indușezeze America spre a dobîndi ajutoare economice sau militare. Din păcate, însă, nu se cunosc încă astfel de îndreptare și amatorii de ajutoare trebuie să folosească experiența cîștigată

surde pentru ca de la Washington să se și audă zornăit de dolari ori zăngănitul de arme atît de plăcut solicitatorilor.

Dar mai de vreme sau mai tîrziu toate au un sfîrșit... Și simplistul procedeu cu „formula magică” e acum ironizat chiar de ziarele burgheze.

Ziarul englez „Guardian” scrie astfel cu o vădită malițiozitate: „...E interesant că în clipa cînd vreun guvern socotește că nu e de ajuns de prețut în Statele Unite... descoperă „un complot sovietic”.

„Guardian” dă și exemple care arată cum prin intermediul „formulei magice” solicitatorii cerșesc ajutorul american.

Reprezentanții rebelilor din Indonezia „îață de viitorul căreia America a început să manșeste mai puțin interes” au declarat, de pildă, că Uniunea Sovietică ar intenționa să încheie cu Indonezia un acord „în legătură cu crearea unei baze maritime militare pe insula Amboin”.

Vechile guverne din Pakistan „descopereau de obicei din timp în timp că India ar oferi Urunii Sovietice un aerodrom la Ladakha”.

În clipa cînd „cele șase argumente pentru agresiunea anglo-franceză în zona Canalului de Suez n-au produs impresia scontată asupra americanilor” s-a recurs la argumentul nr. 7: Rusia intenționa, chipurile, să „în-vadeze Orientul Mijlociu”...

Nu ascundem că ironia ziarului englez ne place. De altfel un lucru atît de prostesc și de anacronic nu poate stîrni decît risul.

Din „Literaturnaia gazeta”.

de alții în acest domeniu. Iar experiența arată că dacă ceri direct se prea poate să primești un răspuns rece cam în felul lui: „să-ți dea Dumnezeu”. Iată de ce, persoanele care solicită bunăvoința filantropilor de peste Ocean au căutat mult și din greu cuvîntul potrivit care să atîngă fără greș coarda sensibilă a celor ce minuiesc creditele la Washington.

Și în cele din urmă formula magică a fost găsită: „Ne amenință Sovietele”. Era suficientă rostirea acestor trei cuvînte ab-

SĂPTĂMÎNA